

Menmen Jon Kityak Kirem - Revelesen

Menmen me tiwei ik

Jon katip mit ne sios gude 1:1-8

Jon kinin kityak kir menmen, ehirak kewis him
men sios mar 7 1:9-3:22

Him me tiwei ketike tirhin mar 7 4:1-8:1

Him me taur mar 7 8:2-11:19

Him me kirin ketike miyak wik 12:1-13:18

Menmen ham Jon kityak kirem 14:1-15:8

Sar mar 7 menmen mekrerem emeteiknai God
han enuk 16:1-21

God kewaank wit Babilon, miyak enuk wik
etetike Seten 17:1-20:10

Him me God skelim mit yapirwe 20:11-15

Him me nupela nepni, metike ti, metike ewit
hak Jerusalem 21:1-22:5

Him me Jisas pike kaknen 22:6-17

Jon katip mit him mikaru 22:17-21

Him me tiwei ik

¹ *Tiwei ik hirak ke him nipaa misawin meit, te in ek God kewepyapirem katip Jisas Kraiss em. Hirak kewepyapirem ketp+wekem te Jisas kakteikin mit kerek nisesik kakteiknorem kakitpor menmen te menep mamnen. Kraiss hirak keriuwet mitik ensel kiutip kewepyapirem ketpo hi Jon em, hi hirak menmen me Mitik Iuwe Jisas Kraiss.

---

* 1:1 Dan 2:28-29; Rev 1:19, 22:6

² Hi Jon hi hewis menmen yapirwe hi epei hirem. Hi hetpi him manp hi hemipin au. Him im hiram him God ketpim mekite him Jisas Kraiss hirak keruwet mitik ensel kirak kan kewepyapirem ketpewem.

³ *Mitik kerek hirak kakikine him im mamno nikip me mit miyapir ne God, hirak han yaaik kaku. Mit miyapir kerek hir nemtau him im kerek God kewepyapirem maain hiram mamnen, hir enisesim werek werek, hir han yaaik nanu. Hir han yaaik nanu nanintar wi menep te menmen im mamnen.

Jon kewis tiwei ik ken mit nises God neit wit hispinak wik (7)

⁴ *Hi Jon hi hewis tiwei ik ken yi mit miyapir han yi ne weiwik me God yi yeit wit hispinak wik(7) me provins Esia. Hi hanhan God kerek nipaa kepu ere in kepu maain karpau, hirak kakrekyi yaaim yi eiyu werek werek. Himin hispinak wik (7) yaain nerp ninaan mirak menep yeno hirak kewim naanmirai haiu mit hir nanrekyi yaaim yi eiyu werek werek. Hi hanhan hir nantike Jisas Kraiss hir nanrekyi yaaim yi eiyu werek werek.

⁵ *Kraiss hirak kewepyapir werek werek him me God. Hirak Mitik ik kerek kaa God kinin kikiak hirak kekrit kau keit. Hirak Mitik Iuwe kakinin naanmamre mit iuwe kerek naanmamre mit nanu ti. Hirak hanhan keruwai, hirak kesak

---

* **1:3** Rev 22:7, 10   * **1:4** Eks 3:14-15; Rev 3:1, 4:5, 8, 5:6, 11:17, 16:5   * **1:5** Jo 18:37; Rev 3:14, 17:14; Kl 1:18; Sam 89:27; 1Jo 1:7, 4:10

menmen enum mekre han kiau kentar h̄rak kaa hemkre m̄rak mewen.

6 *H̄rak kenipai haiu m̄t haiu m̄re m̄t iuwe ne weiw̄k m̄rak, haiu m̄t niut̄p̄ niut̄p̄ haiu mitehi God kak̄kaap m̄t mam̄r ke pris nan̄rakem te haiu mam̄rak menmen me Haai k̄rak God. Hi hanhan Jisas Krai kak̄t̄ niuk iuwe, h̄rak naanm̄pre m̄t, h̄rak kakre iuwe tipmain tipmain enum eik.

7 *Yi eiȳmtewem! H̄rak Krai kaknen kakrau nap̄. M̄t miyap̄r yap̄rwe maain nan̄rek nanriuwe nanam̄r k̄r. H̄r nantike m̄t ne Isrel kerek maamrer n̄r n̄paa h̄r nak̄p̄ nau h̄repit m̄rak, h̄r nan̄rek, te h̄r yap̄rwe nau t̄ nank̄tek nan̄ntar h̄r nan̄nein̄k kakriyei nan̄no ninaan me God. Hi hanhan menmen im mamnen. Hi hetpi werek.

8 *“Hi God kerekek hi h̄r̄rak menmen yap̄rwe te menmen yap̄rwe mamwen̄pi niuk mai.” God iuwe naanm̄pre menmen yap̄rwe kerek n̄paa kepu ere in kepu maain kakpau, h̄rak kat̄p̄ menmen im.

Jon kepu k̄tyak k̄r Krai

9 *Hi Jon hi ki yinak. Hi etikewi haiu m̄t ne Jisas. Hi etikewi m̄t han neraiwaank te haiu mises menmen me God haiu m̄nak̄n tokim emisesik. H̄r m̄t ne Gavman nep̄ra newisa hi heit w̄nak enuk heit wit wan kimaak keketik niuk m̄rak Patmos, hentar hi ewepyap̄r h̄m me God hi hat̄p̄ m̄t hi hises menmen n̄paa Jisas h̄rak ketpim.

---

* 1:6 1Pi 2:5, 9; Rev 5:10, 20:6 * 1:7 Mt 24:30; Jo 19:34-37 * 1:8

Rev 4:8, 15:3, 21:6, 22:13 * 1:9 Rev 6:9

10 Me wɨ Sande hɨram wɨ me Mɨtɨk Iuwe, God Hɨmɨn Yaaik kan kentar han kai te hi hepu hɨtyak hi hemtau hɨm ke mɨtɨk keit sip kai hɨrak katɨp hɨm iuwe kewen ken yanɨmɨn kɨre tukɨn.

11 Hi hemtau mɨtɨk eik katɨp kar ik: “Ti ewis menmen yapɨrwe ti ehɨrem hɨram mamu tɨwei. Epei au, ti esiuwerek kakno mɨt miyapɨr ne weiwɨk me God hɨr nises hɨm mɨrak hɨr nau neit wit hispɨnak wik (7) im e: Wit Efesas, wit Smena, wit Pegamam, wit Taiataira, wit Sadis, wit Filadelfia mekite wit Leodisia.”

12 Hi heweikɨn ehɨr keimɨn kerek ketpo hɨm. Hi heweikɨn epei au, hi hɨr gol mɨwapɨn lam hispɨnak wik (7) hɨram mau.

13 *Kekre nɨmɨn ke lam me gol keiyak kerp keweikɨn kɨre mɨtɨk. Hɨrak kamɨr laplap iuwe nokim ere mɨwapɨn hɨt mɨrak; Hɨrak kakɨr let me gol hɨram meweikɨn hɨrepit mau han pank kɨrak.

14 *Maat kɨrak ketike paan kɨrak hɨrak hɨke kɨre napɨ o hore hɨke yɨwau. Nanamɨr kɨrak kerhɨhe kɨre si te hɨrak kakɨr menmen yapɨrwe mekre han ke haiu mɨt.

15 *Hɨt mɨrak mɨre ain mɨt newisɨm mekre si maain metɨr hɨr nesesim ere hɨram mɨr. Hi hemtau hɨm kɨrak hɨrak katɨp hɨm iuwe kewen ke yanɨmɨn kar ke hɨtɨk siurik mɨrɨre.

16 *Hɨrak ketenen hɨr mar hispɨnak wik (7) mekre his yaaim mɨrak. Menmen mɨre hɨne me his katɨn ken pɨnak ken pɨnak metpaan moke hɨm kɨrak. Ninaan mɨrak hɨram mɨr mar ke wepni kɨr kau nɨmɨniuwe ek.

* 1:13 Dan 7:13, 10:5 * 1:14 Dan 7:9, 10:6; Rev 2:18, 19:12

* 1:15 Rev 14:2 * 1:16 Rev 1:20, 2:12, 16, 19:15, 21; Hi 4:12

17 *Hi h̄irek, hi henkewin menep hit mirak har ke mitik epei kaa. Te h̄irak kewis his yaa'im mirak mentera h̄irak ketpo kar ik: "Ti ap enapen. Hi mitik kerek n̄ipaa menmen ap mepu, au hi hepu, hi maain apau. Hi Jisas kerekek.

18 Hi kerekek hi hepu. N̄ipaa mit neiyep hi haa te in ek ti h̄ira. Hi ahu tipmain tipmain enum eik. Hi kerekek hi iuwe te hi enip mit miyap̄r kerek naa h̄ir nanino si o au en, h̄ir nanino wit ke God nanu werek.

19 *Te ti ewis menmen mamu t̄wei maain ti ah̄rem. Menmen in ek mepu metike menmen maain mamnen.

20 *H̄ir mar hisp̄nak wik (7) ti h̄irem mau his yaa'im mai h̄iram metike lam gol mar hisp̄nak wik (7), h̄iram m̄ire tok piksa im. H̄ir h̄iram m̄ire mit iuwe h̄ir naanm̄ipre mit miyap̄r ne weiwik me God nau wit hisp̄nak wik (7). Lam gol h̄iram m̄ire mit miyap̄r ne God nau neit wit hisp̄nak wik (7).

2

Jisas kat̄ip h̄im men mit miyap̄r ne God nau neit wit Efesas

1 *"Ti ewis h̄im meiyam im mamno mitik iuwe kerek naanm̄ipre mit miyap̄r ne sios o weiwik me God nau neit wit Efesas. Ti ewis h̄im im:

"H̄im im h̄iram h̄im me hi Mitik Iuwe kerek hi hetenen h̄ir mar hisp̄nak wik (7) mau mekre his yaa'im mai. Hi heke t̄i hepno in hepno ein hitet n̄im̄n ke yi mit miyap̄r ne God yap̄rwe ne

* 1:17 Ais 44:6, 48:12; Rev 2:8, 22:13 * 1:19 Rev 1:1 * 1:20

Rev 2:1, 3:1 * 2:1 Rev 1:16, 20

provins Esia yi yire lam gol mar hispınak wik (7).
Hi etpi hım im.

² * “Hi hertei menmen yi yırıkem. Hi hertei menmen enum epei man yi mıt te yi yınakın tokim yisısa yewepyapır menmen mai yi yırıkem yapırwe. Hi hertei yi yınapen mıt enun kerek hır netpi nar ik: ‘Haiu mıt haiu aposel mire mıt han!’ Yi epei yemtau menmen hır netpim, menmen hır nırıkem, te yi epei han kitet mıt in te yi yertei hır ap mıt aposel au. Hır mıt enun nemipın.

³ Menmen enum epei man menep yi mıt mentar yi yises hım mai. Yi ap yınapen menmen im te yi yeweikın sip yeweto au. Yi yınakın tokim yi wen eiyises hım mai.

⁴ Te hi han enuk heruwi hentar menmen im. Nıpaa yi yinın yises hım mai, yi hanhan yeriuwa wısenum, te in ek au kike.

⁵ * Yi han ekitet nıpaa yi hanhan yeriuwa wısenum te in ek yi pıke hanhan yeriuwa yar ke nıpaa yi yisesim. Yi yire mıt hır nau niu hır nenke nen tı heik. Yi pıke eiyises menmen yaaim nıpaa yi yinın yisesim, o au en, hi pıke anen eiwep eriwaank. Menmen in hıram mar ke hi enen enke lam mi me wit hıram mewi hi eiyım eno.

⁶ * Te menmen miutıp yaaim hi han yaaik yi yisesim hıram im. Yi yınapen menmen enum mıt kerek nises hım me Nikolas hır nırıkem.

⁷ * “Yi eiyımtau han ekitet werek menmen God Hımın Yaaik ketpim men yi mıt miyapır yapırwe

* **2:2** Rev 2:19, 3:1, 8, 15; 1Jo 4:1   * **2:5** Rev 2:16, 22, 3:3, 19

* **2:6** Sam 139:21   * **2:7** Jen 2:9; Rev 22:2, 14, 19

ne weiwik me God. Yi mit miyapir kerek yisisa werek werek ere yi yayi yi hekrit hekrit eiyinin menmen enum mamnen mamri han ki te maain God kawisi yi eiyu ni mirak yi yayim nikim me nu kerek kakikaap himin ki te yi mit yayu yayit tipmain tipmain enum eik.

Jisas katip him men mit nises him me God nau neit wit Smena

⁸ * “Ti ewis him im mamno mitik iuwe kerek naanmipre mit miyapir ne sios o weiwik me God nau neit wit Smena. Ti ewis him im mar ik: “Him im hiram him me hi mitik kerek nipaa menmen ap mepu wen au hi hepu, maain hi apau. Hi kerekek nipaa mit neiyep hi haa, hi pike hekrit hau.

⁹ * “Hi hertei yi mit enun ap yetenen menmen yapirwe au, mit nerekyi enum yentar yi yises him mai (te yi yetenen menmen yapirwe yaaim me God.) Hi hertei him enum mit netpiyem. Hir natip hir ne weiwik me Isrel, te hir keriyen God kehimiteni hir nirak te hir ap nisesik au. Hir nererik nau winak kir nekine him me Moses, te hir ap nises God au. Seten kari han kir hir mit nirak.

¹⁰ * Yi ap yinapen menmen enum mit menep nanrekyiyem. Eiyimtwem! Seten kakri han ke mit te hir nantihis mit han ne yi mit nanwiri yaino winak enuk, te hir naninin han ki yi yayisisa werek werek o au. Hir nanriwaank me wi hiswiyen (10). Yi eiyisisa werek werek te

---

* **2:8** Rev 1:17   * **2:9** Je 2:5; 2Ko 11:14-15; Rev 3:9   * **2:10** Mt 10:28; 2Ti 4:8; Je 1:12; Rev 3:11

mīt naniwep yi yayi, te maain hi ewisi yi yayu yaitikewa tipmain tipmain enum eik.

11 **“Yi eiyim̄tewem han ekitet werek werek menmen God H̄im̄n Yaaik h̄rak ketpim me yi mīt miyap̄r ne weiw̄k me God. Yi mīt miyap̄r kerek hekrit hekrit eiyin̄n menmen enum mamri han ki, maain menmen enum me si tat̄kn̄n mīt ap te mamiwep yi mīt yaain narik au. Yi eiyu werek werek.*

Jisas kat̄p h̄im men mīt nises h̄im me God nau neit wit Pegamam

12 **“Ti ewis h̄im im mamno mīt̄k iuwe kerek naanm̄pre mīt miyap̄r ne sios o weiw̄k me God nau neit wit Pegamam. Ti ewis h̄im im mar ik: “H̄im im h̄ram h̄im me hi mīt̄k kerek hi hetenen h̄ine ke his kat̄n keke p̄nak keke p̄nak h̄rak t̄kn̄k enuk.*

13 **“Hi hertei wit kerek yi yewi h̄rak wit enuk kerek Seten kan kin̄n naanm̄pre mīt. Yi yap̄rwe yi yises h̄im mai werek werek. Me w̄i mīt enun nenep mīt̄k kai yaaik Antipas kerek h̄rak kewepyap̄r h̄im mai kat̄p mīt em, h̄r nak̄p keit wit yi yewi, h̄rak wit kerek Seten kan kin̄n naanm̄pre mīt. Yi ap yeweik̄n sip yeweto au, yi wen eiyis̄isa.*

14 **Yi yaain te hi han enuk heriuwi me menmen ham im e. Mīt han ne yi mīt yeit Pegamam h̄r nises menmen me Belam. N̄paa enum eik h̄rak keteik̄n mīt̄k Belek karkeik te h̄rak kakri han ke mīt ne Isrel te h̄r n̄r̄iak menmen enum. H̄r*

---

* **2:11** Rev 20:14, 21:8   * **2:12** Ais 49:2; Rev 1:16   * **2:13** Rev 3:8   * **2:14** Nam 25:1-2, 31:16; 2Pi 2:15

naam menmen mīt newepwarem newet tīpir em, hīr netike miyapīr hīr nariyanhis newenīnem.

15 Mar im yi yewis mīt enun narik hīr nau nīmīn ke yi mīt. Hīr nises hīm enum mīt ne Nikolas hīr netpiyem.

16 *Yi eiweikīn sip eiwet mīt enun nises hīm me Nikolas hīrak ketpim yi eipīri enīnopīn, o au en, hi enen waswas anep mīt in nises hīm enum. Hi atīp hīm meke hīm kai mamnen mamriwaank mamīr ke hīne ke his kaknep mīt hīr nani.

17 *Yi eiyīmtau han ekitet werek menmen God Hīmīn Yaaik hīrak ketpim men yi mīt miyapīr ne weiwīk me God.

“Yi mīt kerek yayinīn menmen enum mamri han ki maain hi eweti menmen yaaim ham mīre menmen mana mīsawīn meit wit kai. Hi eweti niutīp niutīp menmen im metike nan mīre hīke hīram meteikni hi hanhani. Niuk ham yaaim mamwik mīt han ap te nanīrtei niuk mīram au. Mītīk kerek hīrak kakīt nan, hīrak kerekek kakīrteiyem.

Jisas katīp hīm men mīt nises hīm me God nau neit wit Taiataira

18 *Ti ewis hīm im mamno mītīk iuwe kerek naanmīpre mīt miyapīr ne sios o weiwīk me God nau neit wit Taiataira. Ti ewis hīm matīp mar ik: “Hīm im hīram hīm me hi Nīkan ke God. Hi nanamīr kai kīr kar ke si merhīhe te hi hīr menmen yapīrwe mekre han ke mīt, hīt mai tokim hīram yaaim mar ke kapa yaaik hīke enuk.

---

* 2:16 Rev 1:16, 3:11, 22:7, 12, 20 * 2:17 Jo 6:48-50; Ais 62:2; Rev 3:12, 19:12 * 2:18 Rev 1:14-15

19 “Hi hertei menmen yi yiriakem. Hi hertei yi hanhan yeriuwe mit han. Hi hertei yi yises him mai werek werek, yiriak menmen yaaim, yi yinakin tokim me menmen enum epei man o menmen enum mit nerekyiyem. Hi hertei menmen in ek yi yiriakem hiram yaaim iuwe minin menmen yaaim nipaai yi yinin yisasa yi yiriakem.

20 *Menmen yi yiriakem hiram yaaim te hi han enuk heriuwi me menmen miutip im. Yi wen yewis mite enu eip hire wire mite hap enu niuk mire Jesebel, hire wewisesik watip hire wire profet, hire wen wau wetikeri. Hire watip hire profet te hire wari han ke mit weriuwe him hire wetpim. Hire watip wenip mit miyapir han kerek nises him mai, hir niriak enum nariyanhis neweninem, hir naam menmen mit hir epei newepwarem newet tipir em.

21 Hi himat wi ham te hire weweikin sip wewet menmen enum im, te hire au winapen.

22 Hire au winapen weweikin sip wetikeri niriak menmen enum hir nisesim te maain hi anip mite ip wetike mit miyapir han hir nises him mire, hi anipi hir naninap nanawaank hir han enuk wisenum.

23 *Hi anep nikerek nire hir nani naninektin (o witenun) te yi mit miyapir ne weiwik miutip me God yerer wit wit yi yayirtei hi kerekek hi hertei menmen mekre han ke yi mit te hi arekyi menmen yaaim o enum mamrer menmen enum yi yiriakem.

---

* 2:20 1Kin 16:31; 2Kin 9:22; Rev 2:14   * 2:23 Sam 7:9; Jer 11:20, 17:10; 2Ti 4:14; Rev 20:12-13

24 “Te yi mît han yeit Taiataira, yi ap yises hîm mîre enum au. Yi ap yises menmen im mît nekinaam hîram menmen iuwe te hîram menmen enum me Seten hîram mîsawîn meit mîre henye enum. Hi ap hetpi hi hanhan yi eiriak menmen ham mamtike menmen in ek yi yiriakem. Hi hînapen yi han enuk eiriuerem. Au, hi hetpi hîm im:

25 * “Yi wen eiyises hîm yaaîm im kerek in ek yi yisesim ere hi pîke anen aweypyapîr hîrekes.

26 * Yi mît miyapîr kerek hekrit hekrit yi eiyaîn menmen enum mamnen mamri han ki yi mît in hi eweti menmen mai iuwe te yi yayinîn naanmamre mît nanrer wit wit.

27 * Menmen hi ehimîteni yi eiriakem hîram mamîr ke menmen Haai kai kehîmîtenewem hi wen hîpriakem. Yi mît yayinîn naanmamre mît hîr nanîkrehîr ki naninîni au. Yi eiyaînîni eiwaanki eiyaîr ke mîtîk hîrak ketenen paap yoki keiyîk kaknep mîn hîrak kereprîr kike kike.

28 * Hi ewisi yi eiriak menmen im metike hi eweti saaur me nepni.

29 Yi eiyaîmtau han ekitet werék werék menmen God Hîmîn Yaaik hîrak ketpim men yi mît miyapîr ne weiwîk me God.

3

Jisas katîp hîm men mît miyapîr ne weiwîk me God nau neit wit Sadis

---

* 2:25 Rev 3:11   * 2:26 Sam 2:8-9   * 2:27 Rev 12:5   * 2:28 Rev 22:16

1 *¹“Ti ewis h̄im im mamno m̄it̄ik iuwe kerek naanm̄ipre m̄it̄ miyap̄r ne sios o weiw̄ik me God nau neit wit Sadis. Ti ewis h̄im mat̄ip mar ik:

“H̄im im h̄iram h̄im me hi kerek h̄im̄in yaaik mar hisp̄nak wik (7) me God mewa, hi naanm̄ipre h̄ir mar hisp̄nak wik (7) h̄ir n̄ire m̄it̄ iuwe naanm̄ipre yi m̄it̄ ne weiw̄ik me God. Hi hetpi h̄im im. Hi hertei m̄it̄ yap̄rwe h̄ir han kitet yi ȳr̄iak menmen yaaim yi yis̄isa werek werek te yi au. Yi ȳre m̄it̄ epei naa. Yi ȳr̄iak menmen mai au.

2 Yi eiȳkrit han ekitet menmen werek werek. Menmen me h̄im me God yi wen yisesim, yi einak̄in tokim eiyisesim werek werek. Menmen mekre han ki yi yisesim h̄iram mar ke m̄it̄ik menep te kaki. H̄irak ap kakr̄iak menmen werek werek au. Hi hetpiyem hentar hi ap h̄ir menmen miut̄ip me menmen yap̄rwe yi ȳr̄iakem te God kai kakt̄ip h̄iram yaaim werek werek au.

3 *²Yi han ekitet kerek n̄ipaa yi yin̄in yemtau h̄im mau yaaim, yi hanhan yisesim werek werek. In ek yi eiweik̄in sip eiwet menmen enum, yi eiyises h̄im yaaim mar ke n̄ipaa yi yisesim, o au en, hi h̄ire m̄it̄ik enuk kekint̄ip menmen, hi ap etpi w̄i kerek hi anen. Hi anen erekyi yi m̄it̄ miyap̄r en menmen enum eh̄iwaanki.

4 *³Te m̄it̄ han ne yi m̄it̄ yeit wit Sadis yi ap ȳr̄iak menmen enum au. Yi yaain ȳre klos kere m̄it̄ neriuwetem ap hap̄ik mewim au. Yi m̄it̄ yar ik maain yi yaitikewa haiu mamriuwet menmen yaaim m̄ire h̄ike mamu mam̄it̄. Maain yi eir̄iak

---

* 3:1 Rev 1:4, 16, 2:2   * 3:3 Rev 2:5; 1Te 5:2   * 3:4 Ju 23

menmen im eiyɨntar yi mɨt yaain yises hɨm me God werək werək.

⁵*Yi mɨt miyapɨr kerek hekrit hekrit yi eiyinɨn menmen enum mamnen mamri han ki te God kakwisi yi eiriuwet klos mɨre hike. Hi ap ahɨsak niuk mi mau tɨwei meit wit ke God matɨp mɨt miyapɨr kerek hɨr nisesik au. Maain hi ehɨt niuk mi atɨp God Haai kaktike mɨt nɨrak ensel har ik: ‘Mɨt in hɨr mɨt nises hɨm mai hɨr mɨt nai.’

⁶“Yi mɨt eiyɨmtewem han ekitet werək werək menmen God Hɨmɨn Yaaik ketpim men yi mɨt miyapɨr ne weiwɨk me God.

Jisas katɨp hɨm men mɨt miyapɨr ne weiwɨk me God nau neit wit Filadelfia

⁷*“Ti ewis hɨm im mamno mɨtɨk iuwe kerek naanmɨpre mɨt miyapɨr ne weiwɨk me God nau neit wit Filadelfia. Ti ewis hɨm matɨp mar ik:

“Hɨm im hɨram hɨm me hi kerek hi Mɨtɨk yaaik God kehɨmɨtena hi kɨrak hi Haai ke menmen yaaim. Hi hetenen ki mekre his mai hi hatɨp neimɨn hɨr nanɨno nɨmɨn ke wit Jerusalem hak har ke nɨpaa hɨrak mɨtɨk iuwe King Devit ketenenim katɨp neimɨn nanɨno nɨmɨn wit Jerusalem hɨrak kewik. Ki im emkaisu weipɨr ke wit yaaik Jerusalem hak keit wit ke God. Hi ekaisu weipɨr mɨt ap te hɨr naniyepetek au. Hi aiyepetek te mɨt han ap te nankaisuwek taau. Hi kerekek hi hetpi hɨm mai im:

⁸*“Hi hertei menmen yi yɨrɨakem. Yi eiyɨmtewem. Hi hari han ke mɨtɨk hɨrak kar ke hi epei enke weipɨr te yi mɨt eino eirer wit

---

* **3:5** Rev 7:9; Lu 10:20; Mt 10:32   * **3:7** Ais 22:22   * **3:8** Rev 2:2; 1Ko 16:9

wit eiwepyapir him me God. Mit han ap te naniyepet weipir nanweni yi eiriak menmen im. Hi hertei yi ap yetenen menmen mai iuwe au, kike keremem, te yi yises him mai werék. Yi ap yepakin yi yisisa au. Yi yewepyapirem

⁹ *Yi eiyimtewem! Yi yertei mit hir nererik nau winak nekine him me Moses. Hir natip hir keriyen God kehimiteni hir narak nentar hir ne weiwik me Isrel, hir nises God werék werék. Hir au, Seten kari han kir hir mit narak. Hir nises menmen enum me Seten. Maain hi anep mit in hir naninen nanwen ninip nanu menep hit mi nantip hi hanhan heriuwi yi mit yi keriyen nai. Hir mit en au.

¹⁰ *Maain wi enum mamnen te God skelim mit miyapir ne ti te hir enweikin sip enwet menmen enum hir enisesik. Me wi im, hi naanmipri me menmen im yi yayu werék yayintar yi epei yises him mai hi nipaa hetpiyem. Nipaa hi hetpi har ik: “Mit nanrekyi enum yi einakin tokim eyisisa werék werék.

¹¹ *Hi pike anen waswas. Yi wen eiyises menmen werék werék in yi yisesim te mit han kerek nisisa werék werék hir ap nanikrehir ke yi mit nanit menmen yaaim hi awetiyem te yi yaitikewa haiu mamu mamit wit ke God.

¹² *Mit miyapir kerek hekrit hekrit hir naninin menmen enum mamri han kir, maain hi arekyor hir nanu nanit winak ke God nanir ke teinik mitik hirak ketenen pak, hir mit nanu winak yaaik God kewik ap te naninaiwerek taau. Maain

---

* **3:9** Rev 2:9; Ais 45:14; Ais 49:23, 60:14   * **3:10** Lu 21:19; 2Ti 2:12   * **3:11** Rev 2:10, 16   * **3:12** Rev 14:1, 21:2, 22:4; Esi 48:35; Ais 62:2, 65:15

hi awis niuk me God kai ketike niuk me wit ke God kiau emu y^{nk} k^r. Wit ke God kiau h^rak Jerusalem hak kerek maain kakⁱkiuwe wit ke God kaknen. Hi awis niuk mai yaaim ham emu y^{nk} k^r. Menmen im meteikⁿ yi m^t nai.

13 “Yi m^t eiyⁱmtau han ekitet werek werek menmen God H^mⁿ Yaaik ketpim men yi m^t miyap^r ne weiw^{ik} me God.

Jisas katip h^m men m^t miyap^r ne weiw^{ik} miut^{ip} me God nau neit wit Leodisia

14 * “Ti ewis h^m im mamno m^t^{ik} iuwe kerek naanmⁱpre m^t miyap^r ne sios o weiw^{ik} me God nau neit wit Leodisia. Ti ewis h^m mat^{ip} mar ik: “H^m im h^ram h^m me hi kerek Haai ke h^m yaaim. Hi hewepyap^r werek werek h^m yaaim me God. Hi kerekek hi h^rⁱak menmen yap^rwe me tⁱ metike nepni kerek nⁱpaa God hanhan h^ram mamⁱkrit mamnen. Hi kerekek hi hetpi h^m mai im:

15-16 * “Hi hertei menmen yi y^rⁱakem, h^ram ap enum au te h^ram ap yaaim au yi yau ke nⁱ^mⁿ. Hi hanhan yi eiyisⁱsa werek werek, o au en, yi eiweikⁿ sip eiweto, te maain yi eiweikⁿ han eiyisⁱsa werek werek. Yi han kitet yi yisⁱsa werek werek, te yi auye! Yi yau ke nⁱ^mⁿ te yi enun yar ke tⁱpar sisi kike mekre sar mⁱwaaⁱ wepni (o yanm) te hi eneini enikni eiyoke h^m kai yaino tⁱ.

17 * Hi eneini hentar menmen im. Yi yekre han ki han kitet yarik. Yi yat^{ip}, “Haiu m^t metenen pewek mei yap^rwe haiu mam^r terwe yⁱwir mas

* 3:14 Rev 1:5, 19:11; Kl 1:15   * 3:15-16 Rev 2:2; Ro 12:11

* 3:17 Hos 12:8; 1Ko 4:8; Lu 12:21; Je 2:5

mentar menmen iuwe haiu meriuwe his maiu haiu m̄r̄iakem. Haiu mau werek werek.” Te yi ap yertei han ki enuk kau werek werek au, te m̄t̄ h̄r̄ nertei h̄r̄ hanhan neriuwi. Yi han ki ap yetenen menmen mai yaaim yap̄r̄we. Yi yekre han ki yi yar ke m̄t̄ enun h̄r̄ nepu wein̄m ap netenen menmen au. Nanam̄r̄ mi h̄ram ap m̄r̄ werek werek au, yi yar ke m̄t̄ nanam̄r̄ toto, yi ȳre m̄t̄ klos au, h̄r̄ nepu ȳnk wein̄k. Yi yau enum yar ik yekre han ki te yi yep̄tariyem.

18 *Hi hetpi h̄m manp. Yi einaaiw̄r̄ pewek mi yi einen te hi eweti menmen mai yaaim h̄ram yaaim min̄n pewek mamkaap han ki. Yi eiȳt̄ menmen im te han ki kaku werek werek. Yi eiȳt̄ menmen mai yaaim h̄ram m̄re klos yaaim m̄re hike kerek eiwap̄n han ki yi eiriuwetem h̄ram meteik̄n han ki h̄rak yaaik prar prar. Yi eiȳt̄ menmen mai yaaim h̄ram m̄re nekip m̄t̄ newis̄m mekre nanam̄r̄ te yi p̄ike eiȳr̄ menmen mai werek werek.

19 *Yi m̄t̄ miyap̄r̄ kerek hi han han heriuwi hi eni aiwep. Te yi einak̄n tokim eiweik̄n sip eiwet menmen enum eiyis̄sa werek werek te hi aiwep au.

20 *Yi eiȳra. Hi herp weip̄r̄ ke han ki eket teruk har ke m̄t̄ik kerp weip̄r̄ ke winak ke m̄t̄ik hak h̄rak keket teruk. M̄t̄ kerek h̄r̄ nemtau h̄m mai h̄r̄ nan̄nen nankaisiu weip̄r̄ ke han k̄r hi ano n̄m̄n atikeri, haiu mamu han kiut̄p̄ mam̄r̄ ke m̄t̄ h̄r̄ nekiyan nau naam menmen.

21 *M̄t̄ kerek h̄r̄ nises h̄m mai nanin̄n men-

* 3:18 Ais 55:1; Rev 3:5, 4:4, 16:15   * 3:19 1Ko 11:32; Rev 2:5

* 3:20 Jo 14:23; 1Jo 2:24   * 3:21 Mt 19:28

men enum nar ke n̄paa hi hises h̄im me Haai kai God, hi hin̄n menmen enum, maain hi ewisi h̄ir nanu yeno nantikewa nan̄it niuk iuwe naanmamre m̄it, nar ke n̄paa God Haai kai kewisa hi etikerek wau yeno m̄irak.

²² Yi m̄it miyap̄ir eiȳimtau han ekitet menmen God H̄im̄in Yaaik ketpim men yi m̄it miyap̄ir ne weiw̄ik me God.

4

M̄it neit wit ke God h̄ir newen̄ipi niuk m̄irak

¹ *Jisas ketpo h̄im men m̄it iuwe naanm̄ipre m̄it miyap̄ir ne sios o weiw̄ik me God nerer wit wit epei au, hi herenaan h̄ir weip̄ir ke wit ke God kewep h̄irak k̄hi. Hi hemtau m̄it̄ik ketpo h̄im kar ke n̄paa hi hin̄n hemtau h̄im k̄irak iuwe ketpo k̄ire m̄it̄ik ketenwo taur kewen ken yan̄im̄in. H̄irak ketpo kar ik: “Ti eniu enen in hi ateiknut menmen maain mamnen.”

² *H̄irak ketpo menmen epei au, God H̄im̄in Yaaik ketenen h̄im̄in kai te hi h̄ir yeno yaaim kerek m̄it iuwe nin̄n naanm̄ipre menmen yap̄irwe h̄ir newi. Hi h̄ir yeno kiut̄ip, hi h̄ir m̄it̄ik hak kewik.

³ *Hi h̄ir ninaan m̄irak h̄iram m̄ir mar ke nan yaaim jaspera kekite nan m̄ire ȳwir konilian. Hi h̄ip̄ir menmen m̄ire manpen kewep h̄im h̄iram meweik̄in yeno me m̄it̄ik iuwe. Menmen im m̄ir mar ke nan yaaim emeral h̄iram yinam̄in.

---

* **4:1** Rev 1:1, 10   * **4:2** Sam 47:8; Ais 6:1; Esi 1:26; Rev 19:4

* **4:3** Esi 1:28

⁴ *Hi h̄ir 24 yeno meweik̄in yeno me mit̄ik iuwe. Yeno im h̄iram yeno kerek mit̄ iuwe nin̄in naanm̄ipre mit̄ miyap̄ir h̄ir newim. H̄ir 24 mit̄ iuwe h̄ir nau yeno im. H̄ir neriuwet klos m̄ire gol mau paan k̄ir meteik̄in h̄ir mit̄ iuwe.

⁵ *Menmen m̄ire nepni mewen̄in moke yeno kiut̄ip̄ ik men in men ein, mekite h̄im m̄iram mat̄ip̄ mesikeyaanmi. Hi h̄ir si mar hisp̄inak wik (7) h̄iram m̄ir meit yeno m̄irak. Si im h̄iram H̄im̄in Yaaik mar hisp̄inak wik (7) me God.

⁶ *Menep yeno im, menmen iuwe m̄ire wan eik mepu. H̄iram nemnok enum m̄ire glas.

Hi h̄ir menmen im nepei au, hi h̄ir menmen tekyaaait (4) h̄iram mepu. H̄iram meweik̄in yeno me mit̄ik iuwe men p̄inak men p̄inak men yinak men yinak. Menmen im tekyaaait (4) h̄iram mepu, nanam̄ir yap̄irwe mau mitet ninaan m̄ir, mau men yak m̄ir.

⁷ Menmen ik kerek kepu h̄irak kin̄in kau menep h̄irak ninaan m̄irak m̄ire pusi ke yaank wisenuk kin̄in sak, niuk m̄irak laion. Menmen ik kerek kepu, h̄irak kisesik keit yinak ik, h̄irak ninaan m̄irak h̄iram m̄ire bulmakau neniuk. Menmen keiyak kepu yinak eik, h̄irak ninaan m̄irak mar ke mit̄ik. Menmen m̄ikaru meit sip, h̄irak ninaan m̄irak mar ke hore h̄im keniuwe kau niu.

⁸ *Menmen im tekyaaait (4) mepu, h̄iram miut̄ip̄ yap̄ir mar hisp̄inak kiut̄ip̄ (6) mewi. Nanam̄ir yap̄irwe mau merer ȳink k̄ir, han kin̄ik yap̄ir

---

* **4:4** Ais 24:23; Rev 3:18; 6:11   * **4:5** Rev 1:4, 8:5, 11:19, 16:18;
Esi 1:13   * **4:6** Esi 1:5-10, 22; 10:14   * **4:8** Ais 6:2-3; Esi 1:18,
10:12; Rev 1:4-8

keit nımın. Witaan wanewik hır ap nekıntıp au. Hır natıp nar ik: “Mıtık Iuwe God hırak wısenuk hırak yaaik yaaik ap kıre menmen ham au, hırak kının menmen yapırwe. Nıpaa hırak kepu ere in hırak kepu, maain hırak kakpau.”

⁹ *Menmen tekyaaıt (4) im hıram mepu, hır nine henye newenıpi niuk me God Iuwe kerek kau yeno ke mıtik iuwe. Hırak kaku tipmain tipmain enum eik. Hır nine henye natıp hırak iuwe, hır natıp hırak yaaik.

¹⁰ *Menmen tekyaaıt (4) kerek hıram mepu hıram mine henye, te hır mııt iuwe in nar 24 hır newen nınıp nıwaai tı menep ninaan me God kerek kau yeno mırak. Hır newenıpi niuk mırak hırak God kerek kaku tipmain tipmain enum eik. Hır newır hat gol mıır mıwaai menep yeno mırak neteikın hırak iuwe kewetır menmen mırak iuwe te hır nının naanmıpre mııt miyapır han. Hır nıwaai en hır nine henye natıp nar ik:

¹¹ “Ti Mıtık Iuwe kiau ti God. Ti Yaaik te haiu yapırwe mamwenıpi niuk mııt, haiu mıatıp ti Yaaik, haiu hanhan ti ahının naanemprai ehıntar ti epei hırıak menmen yapırwe me tı metike nepni. Ti kerekek hanhan hıram mepu te ti epei hırıakem.”

5

Jon kır tıwei nıpaa God keiyepetek

* **4:9** Rev 19:4; Dan 4:34, 6:26, 12:7

* **4:10** Rev 5:1, 7, 13, 6:16,

7:10, 15, 19:4, 21:5

¹ *Hi h̄ir m̄it̄ik kerek kau yeno me m̄it̄ik iuwe, h̄irak kentenen t̄iwei nokik kekre his yaaim m̄irak. H̄ir epei newis h̄im mau ke p̄inak ke p̄inak. H̄ir epei newis t̄irhin mar hisp̄inak wik (7) neiyepetek, h̄ir newisyaan mewim te m̄it̄ wein̄in han ap te nankaisiu t̄iwei ik nan̄iwaankek au.

² Hi h̄ir menmen im epei au, hi h̄ir m̄it̄ik ensel wisenuk. H̄irak kat̄ip h̄im iuwe kitehi kar ik: “Keim̄in yaaik h̄irak kakwep t̄irhin te kak̄inke t̄iwei ik?”

³ H̄irak kat̄ip epei au, h̄ir nen nerer wit wit me wit ke God, wit m̄it̄ ne t̄i newi o wit kerek m̄it̄ n̄ipaa naa h̄im̄in k̄ir kewi, te h̄ir ap n̄inap̄in m̄it̄ik kei kiut̄ip h̄irak yaaik te kakwep t̄irhin kak̄inke t̄iwei ik.

⁴ Hi h̄ik̄it yap̄irwe hentar h̄ir ap n̄inap̄in m̄it̄ik kei hak h̄irak yaaik te kakwep t̄irhin kak̄inke t̄iwei kak̄ir menmen mekrerek.

⁵ *Hi h̄ik̄it te m̄it̄ik iuwe kiut̄ip kan kewena ketpo kar ik: “Ti ap ek̄it. Ti ah̄ir m̄it̄ik yaaik ik e kerek kin̄in naanm̄ipre m̄it̄ miyap̄ir yap̄irwe. H̄irak nepenyek iuwe ke Devit ke weiw̄ik miut̄ip niuk m̄iram Juda. H̄irak epei kin̄in menmen enum te h̄irak yaaik kakwep t̄irhin kak̄inke t̄iwei ik e.”

Jon k̄ir m̄it̄ik h̄irak ke God

⁶ *H̄irak ketpo epei au, hi h̄ir sak mau ȳink ke M̄it̄ik kewek̄in k̄ire Sipsip h̄irak kehim̄itan m̄it̄ik ik h̄irak kaa kesak menmen enum me haiu m̄it̄,

---

* 5:1 Rev 4:2, 10; Esi 2:9-10; Ais 29:11   * 5:5 Jen 49:9; Ais 11:1, 10; Rev 22:16   * 5:6 Jo 1:36; Rev 1:4, 5:12, 13:8; Sek 4:10

h̄irak kerp menep yeno me M̄it̄ik Iuwe. Menmen tekyaāit kerek h̄iram mepu, h̄iram metike m̄it̄ iuwe nar 24 m̄it̄ h̄ir neweikn̄iw̄ek. Hi h̄ir kom m̄ire kom me bulmakau mar hisp̄inak wik (7) mau paan k̄irak meteik̄n̄ h̄irak M̄it̄ik Iuwe naanm̄ipre menmen yap̄irwe. Hi h̄ir nanam̄ir mar ke hisp̄inak wik (7) mau paan k̄irak. Nanam̄ir im h̄iram mehimit̄an h̄im̄in yaāik hisp̄inak wik (7) kerek God keriuweti nen nerer wit wit m̄it̄ ne t̄i newi.

⁷ *M̄it̄ik keweik̄n̄ k̄ire Sipsip h̄irak ken keit t̄iwei kek̄re his yaāim me M̄it̄ik Iuwe kerek kau yeno me m̄it̄ik iuwe king.

⁸ *H̄irak ken kak̄it t̄iwei, m̄it̄ iuwe nar 24 h̄ir netike menmen tekyaāit kerek h̄iram mepu, h̄ir yap̄irwe newen nin̄ip menep M̄it̄ik keweik̄n̄ k̄ire Sipsip ik. H̄ir niut̄ip niut̄ip netenen menmen me henye m̄ire gita mekite dis me gol meriuwe menmen m̄ire paura m̄in̄in̄ yaāim mekrerek ere mau h̄im. Menmen im h̄iram mehimit̄an h̄im yap̄irwe m̄it̄ miyap̄ir kerek nises h̄im me God h̄ir nitehi God em.

⁹ *H̄ir nine henye yaāim n̄ipaa m̄it̄ ninaam au. H̄ir nat̄ip nar ik: “Ti yaāik te ti ah̄it̄ t̄iwei ik awep t̄irhin meiyepetek. Ti yaāik ariakem antar n̄ipaa m̄it̄ nitep ti haa, te ti heriuwe hemkre mit̄ mewen ti p̄ike heithis m̄it̄ miyap̄ir h̄ir ne God. Ti heithis m̄it̄ miyap̄ir ne weiw̄ik yap̄irwe, m̄it̄ miyap̄ir nat̄ip h̄im ham yap̄irwe, m̄it̄ miyap̄ir ȳink̄ m̄ir ham ham, h̄ir ne weiw̄ik yap̄irwe nau nerer wit wit me t̄i.

---

* 5:7 Rev 4:2, 10   * 5:8 Rev 8:3-4, 14:2, 15:2; Sam 141:2   * 5:9 Sam 33:3, 40:3, 96:1, 98:1, 144:9; Rev 14:3

10 *Ti epei atorhis h̄r n̄re weiw̄k miut̄p, h̄r n̄re m̄t pris ne God h̄r niut̄p n̄r̄ak menmen m̄rak nit̄wekhi h̄rak kak̄kaap m̄t. Maain h̄r naanmamre m̄t miyap̄r nanu t̄.”

M̄t newen̄pi niuk me M̄t̄k keweik̄n k̄re Sipsip

11-12 **H̄r nine henyē epei au, hi h̄waainaan h̄r ensel enun yap̄rwe yap̄rwe. H̄r neweik̄n yeno iuwe me God mekite menmen tekyait kerek mepu, h̄ram mekite m̄t iuwe nar 24. H̄r neweik̄nor, hi hemtau h̄r nine henyē nat̄p h̄m iuwe nar ik: “Sipsip ik kehim̄tan M̄t̄k kerek n̄paa m̄t nak̄p, h̄rak yaaik. H̄rak yaaik kak̄t menmen iuwe te kak̄in̄n naanmamre m̄t miyap̄r netike menmen yap̄rwe. H̄rak kak̄t manmen yaaim yap̄rwe, h̄rak kak̄rtei menmen yap̄rwe. M̄t miyap̄r yap̄rwe nant̄p h̄rak yaaik haiu hanhan h̄r nanwen̄pi niuk m̄rak, h̄r nat̄p h̄rak iuwe keit menmen yaaim me God.”

13 *Hi hemtau menmen h̄r netpim epei au, hi hemtau menmen yap̄rwe meit wit ke God, mau meit t̄ metike menmen yap̄rwe mekre wan mekite menmen yap̄rwe meit wit kerek m̄t naa h̄m̄n k̄r kewiyen. Hi hemtau menmen yap̄rwe h̄r netpim nat̄p nar ik: “God h̄rak kau yeno iuwe m̄rak, h̄rak kekite M̄t̄k h̄rak k̄re Sipsip. H̄rak̄t teit menmen iuwe naanm̄pre menmen yap̄rwe. Haiu yap̄rwe mat̄p h̄rak̄t yaaik̄t,

---

* 5:10 Eks 19:6; Ais 61:6; Rev 1:6, 20:6, 22:5 * 5:11-12 Dan 7:10;
Hi 12:22 * 5:11-12 Rev 5:6; 1Kro 29:11 * 5:13 Rev 4:2, 10

haiu mewenipi niuk mīrakit, haiu matip hīrakit iuwe teit menmen yaaim iuwe.”

¹⁴ Menmen yapirwe hīram matip epei au, menmen tekyaaıt (4) kerek mepu hīram matip mar im: “Menmen im yaaim.” Epei au, mīt iuwe nar 24 hīr newen ninip niwaaı tı newenipi niuk mīrakit.

6

Mītik keweikın kīre Sipsip hīrak kewep tırhin mau tıwei

¹ *Hīr nine henye newenipiyet epei au, hi hīr Mītik keweikın kīre Sipsip kehimitan mītik nīpaa kaa kesak menmen enum maiu hīrak keıt tıwei tırhin hispınak wik (7) mewik, hīrak kewep hak. Hīrak kewep hak, hīrak kiutip ke menmen tekyaaıt (4) kerek hīram mepu hīrak katip hım iuwe kīre nepni mewenın, hīrak katip kar ik: “Ti enen!”

² *Hīrak katip epei au, hi hīr hos hak ke hike kiutip kan. Mītik keıt wit ke God kau sip kīrak hīrak ketenen hıne ke yipo henmik. Hīr mīt en newetıwek menmen mar ke hore haam hīrak kewırem mekiuwe sip kentar hīrak mītik enuk iuwe kakno kakinın mīt kaknıp.

³ Hīrak epei ken, hi hīr Mītik keweikın kīre Sipsip kewep tırhin hak (namba 2) kau tıwei ik. Hīrak kewep tırhin hak kau tıwei ik, hi hemtau menmen hak ke menmen kerek hīram mepu, hīrak katip kar ik: “Ti enen!”

---

* 6:1 Rev 5:1, 4:6   * 6:2 Sek 1:8, 6:1-6

⁴ Hira katip epei au, hos hak epei kan hirak kire ninik. Mitik hak keit wit ke God hirak kau sip kirak. Hir newetiwek menmen iuwe te hirak kaknip mit nau naninepan hir naninep hiras nani. Hir newetiwek hine iuwe te hirak ken.

⁵ Hirak ken epei au, hi hir Mitik keweikin kire Sipsip kewep tirhin hak (namba 3) kau tiwei ik. Hirak kewep tirhin hak kau tiwei ik, hi hemtau menmen ham me menmen kerek mepu hirak katip kar ik: “Ti enen!” Hirak katip epei au, hi hir hos kire nipiak kan. Mitik hak keit wit kerek God kewik, hirak ketenen skel mekre his mirak.

⁶ Hirak ketenen skel mekre his mirak, hi hemtau him nimin ke menmen tekyaaait (4) kerek mepu, hirak katip kar ik: “Mit nansiuwe rais mire hike mekre wa hesnu kiutip kerekek nanit pewek me wok me wi miutip mererim. Mit nansiuwe rais mire braunpela mekre wa hesnu wikak keremem, te hir nanit pewek me wok wi miutip mererim. Te ti ap ehawaank wel mekite tipar wain.” Hirak ketpiwekem epei au, hirak mitik kau hos hirak kinatin ken ti kakriakem kakisesim.

⁷ Hirak katip epei au, hi hir Mitik keweikin kire Sipsip kewep tirhin hak (namba 4) kau tiwei ik. Hirak kewep tirhin (namba 4) kau tiwei ik, hi hemtau menmen ham me menmen tekyaaait (4) kerek hiram mepu, hirak kiutip katip: “Ti enen!”

⁸ *Hirak katip epei au, te hi hir hos hak kire kono kan. Mitik hak keit wit ke God kau sip kirak niuk mirak “Mit nani.” Mitik hak niuk mirak “Si enum tatin mit” hirak kau hos kisesik. Hir netpor

---

* **6:8** Jer 15:1-3; Esi 5:12, 17, 14:21, 33:27

hiram yaaim te hīrakīt tatno tatnep mīt miyapīr niutīp niutīp nerer wit wit. Hīrakīt tatīnkeri nar ke weiwīk tekyaaīt nerer wit wit te hīrakīt tatnep mīt miyapīr ne weiwīk miutīp nerer wit wit, hīr nani. Hīrakīt tatnīp tatīr ik: Han nanīnepan nani, han nanīnap nani, han nīnpī mamīn nani, han miyak enum me yaank mamnīp hīr nani. Hīr netpīwekīt nepei au, hīrakīt ten tīntatīn ten tī tīriakem tisesim.

⁹ Hīrakīt epei ten, mītīk keweikīn kīre sipsip kewep tīrhin hak (namba 5) kau tīwei. Hīrak kewep tīrhin epei au, hi hīr hīmīn ke mīt mīnīk kīnaan kerek mīt newepwar menmen newet God em. Nīpaa mīt in hīr natīp mīt miyapīr hīm me God, te hīr mīt enun nanīp naa. Hīr naa nīre sipsip mīt nanīp, te hīr nan nau nīnīk kīnaan im e.

¹⁰ *Hīr nīnīk neit kīnaan, hīr nīnap natīp, “Mītīk Iuwe God, ti yaaik, ti Haai ke hīm yaaim. Ewaai meruri te ti skelim mīt nau tī anīp nanīntar hīr nīpaa newep haiu maa?”

¹¹ *Hīr natīp epei au, God katīp hīr nanīt laplap mīre hīke nentar han kīr hīrak prar prar. Hīr nepei netīwem, hīrak ketpor kar ik: “Yi wen eimerīr wī meiyam ere maain mīt enun nanīnep ni yinan nantike mīt han nisīsa nar ke nīpaa yi hīras yīsīsa hīr niwep. Maain hīr nanīnep mīt kerek hi hehīmīteni te hi skelim mīt enum in anīp.”

¹² *Hīrak katīp epei au, Mītīk keweikīn kīre Sipsip kewep tīrhin hak (namba 6) kau tīwei

---

* **6:10** Rev 16:7; Diu 32:43; Sam 79:10   * **6:11** Rev 3:4-5, 7:9, 13, 19:14   * **6:12** Mt 24:29; Ap 2:20; Rev 8:12

ik. Hırak kewepim epei au, hi hır tı kitanık wısenum. Hi hır wepni (o yanm) keweikın kire nıpiak kar ke wa yırak meket mesine mıwaai tı. Wenke kewis pakın te hırak kire hemkre.

13 *Hır yapırwe mau nepni menke men tı mıre hınnaan herpek menepep mıwaai tı wı kerek yuwerep mınıu man menepepim.

14 *Hır yapırwe mau nepni menke men tı epei au, hi hır nepni hiremes mewen men mısawın mıre miyapır hır newen hause nesenkekım men niutıp. Mınıu (o neiyıp) yapırwe kiutıp kiutıp kenke kıwaai tı mıre meri mewen. Wit wan kimaam keketım hıram yapırwe mewenın mekre tıpar.

15 *Menmen im epei man, te hi hır mıt iuwe ninın naanmıpre mıt nau tı, hır netike mıt iuwe gavman, mıt iuwe ne ami, mıt iuwe netenen pewek iuwe, mıt han niuk mır iuwe, hır mıt yapırwe nırık menmen ap neit pewek mererım, hır mıt han au nau werek werek. Hır yapırwe nırır nen nısawın. Han nısawın nekre mınıu (o neiyıp) o han iuwe me tı, han nısawın nınık nan iuwe me mınıu (o neiyıp).

16 *Hır nısawın neit ein hır hanhan nitehi nan metike mınıu hır natıp nar ik: “Haiu hanhan yi yayınke eiwep haiu mami te yi eisonai te haiu ap mamır ninaan me God kerek kau yeno mırak iuwe, hırak ketike Mıtık keweikın kire Sipsip kerek han enuk kerıuwai kakwep.

17 *Wi enum epei man te God skelim haiu

* 6:13 Ais 34:4   * 6:14 Rev 16:20   * 6:15 Ais 2:10, 19, 21

* 6:16 Lu 23:30; Rev 4:2, 10   * 6:17 Joe 2:11; Nea 1:6; Mal 3:2

m̄it kak̄intar menmen enum haiu m̄it m̄iriakem. Neim̄n h̄ir nepu h̄ir naanmampre h̄iras ne m̄itik̄it wiketeret kerek h̄irak̄it han enuk tatn̄ip? Taau!”

7

M̄it ne Isrel nar 144,000 h̄ir ensel ne God newis mak mau maat k̄ir

¹ *Maain hi h̄ir m̄itik̄it ensel tekyaāit (4) terp teweik̄in t̄i m̄it newim. H̄irak̄it terp tewen n̄ime te h̄iram ap m̄iniu meit wit o wan au. H̄iram ap m̄iniu menep nu memenpep t̄iwei au.

² Hi h̄iret epei au, hi h̄ir ensel hak ke God kerek kepu, h̄irak̄it keke wit wepni kokai kan, h̄irak̄it ketenen mak ke God kek̄re his m̄irak̄it. H̄irak̄it k̄inap ken̄ne h̄im iuwe kat̄ip ensel tekyaāit (4) kerek God ketp̄iw̄ek̄it h̄irak̄it tatiwaank̄ t̄i m̄it newik̄it kek̄ite wan.

³ *H̄irak̄it ketp̄iw̄ek̄it kar ik: “Yi ap yaȳiwaank̄ t̄i o wan o nu mau t̄i ere haiu ensel in haiu mamwis mak me God mamu maat ke m̄it miyap̄ir kerek n̄ises h̄im me God meteik̄in h̄ir n̄irak̄it te menmen mam̄iwaank̄i au. Maain yi yaȳiwaank̄it menmen.”

⁴ *H̄irak̄it kat̄ip epei au, hi hemtau h̄ir newis mak me God mau maat ke m̄it miyap̄ir. H̄ir netpo h̄ir newis mak me God mau maat ke m̄it miyap̄ir ne Isrel nar ke 144,000 m̄it.

⁵ H̄ir ne weiw̄ik̄it miut̄ip me Juda 12,000 neit mak. H̄ir ne weiw̄ik̄it miut̄ip me Ruben 12,000 neit mak. H̄ir ne weiw̄ik̄it miut̄ip me Gat 12,000 neit mak.

---

* **7:1** Jer 49:36; Dan 7:2   * **7:3** Esi 9:4, 6; Rev 9:4   * **7:4** Rev 14:1, 3

⁶ Hîr ne weiwîk miutîp me Asa 12,000 mît neit mak. Hîr ne weiwîk miutîp me Naptalai 12,000 mît neit mak. Hîr ne weiwîk miutîp me Manasa 12,000 mît neit mak.

⁷ Hîr ne weiwîk miutîp me Simion 12,000 mît neit mak. Hîr ne weiwîk miutîp me Livai 12,000 mît neit mak. Hîr ne weiwîk miutîp me Isaka 12,000 mît neit mak.

⁸ Hîr ne weiwîk miutîp me Sebyulan 12,000 mît neit mak. Hîr ne weiwîk me Josep 12,000 mît neit mak. Hîr ne weiwîk miutîp me Bensamin 12,000 mît neit mak. Hîr mît yapîrwe in e hîr neit mak me God mewî.

Mît miyapîr yapîrwe newenîpi niuk me God

⁹ *Maain, hi hîr mît miyapîr yapîrwe te hi ap hewenhisi au. Hîr nerer wît wît, yînk mîr ham ham, hîr ne weiwîk ham ham yapîrwe, hîr natîp hîm ham hîm ham yapîrwe. Hîr nerp ninaan me Mîtîk Iuwe kau yeno mîrak ketike Mîtîk keweikîn kîre Sipsip. Mît miyapîr in hîr namîr laplap nokim mîre hike, hîr netenen wapnake mekre his mîr meteikîn hîr ninîn menmen enum.

¹⁰ *Hîr netenen wapnake mekre his mîr, hîr nînap natîp hîm iuwe, “God kiau kerek kau yeno mîrak, hîrak ketike Mîtîk kerek keweikîn kîre Sipsip hîrakît epei tekepai pîke tetaihîs haiu mepu werek werek.”

¹¹ Mît yapîrwe ensel nerp neweikîn yeno me Mîtîk Iuwe ketike menmen tekyaaît kerek hîram mepu, metike mît iuwe nar 24. Ensel hîr newen

---

* 7:9 Rev 5:9, 6:11   * 7:10 Rev 12:10

ninip n+waai ti menep yeno im newenipi niuk me God.

12 *Hir natip nar ik: “Haiu matip werek. Haiu han yaaik iuwe mamriuwe God kaiu. Haiu matip me menmen yaaim m+rak. H+rak kerekek kertei menmen werek werek, haiu matip h+rak yaaik. H+rak niuk m+rak iuwe, h+rak mitik enuk manp enuk kin+n menmen yap+rwe. Haiu hanhan menmen yap+rwe h+ram mamwenipi niuk m+rak tipmain tipmain enum eik.”

Mit ninaaiwir menmen enum nipaa manip neit ti te hir nepu werek

13 *Mitik iuwe kiutip n+m+n ke mit iuwe nar ke 24 h+rak kan kitauhi kar ik: “Ti hertei mit ein kerek nam+r laplap m+re hike? Hir nei ne nein? Hir neke nein nan?”

14 *Hi hewenhi hetp+wek har ik: “Ti kerekek ti herteiri. Hi au.” H+rak katip, “Mit miyap+r in hir mit enun nepan hir nerekyor enum nanip naa. Hir nises him me God werek werek, te menmen im h+ram mar ke hir nekemyet laplap m+r meriuwe hemkre me Mitik keweik+n k+re Sipsip te laplap m+r h+ram m+re hike enum meit meteik+n han k+r h+rak yaaik prar prar.

15 *Hir wen nises him me God mit nanip naa, te hir in ek hir nerp ninaan me God kau yeno m+rak, hir w+taan wanewik hir n+r+ak menmen m+rak neit w+nak k+rak yaaik neit n+m+n en. H+rak God kerek kau yeno m+rak h+rak naanmampror.

---

* 7:12 Rev 5:12, 11:17 * 7:13 Rev 7:9 * 7:14 Mt 24:21 * 7:15 Rev 3:12

16 *Maain h̄ir ap n̄inpi mam̄in meiyam o hanhan nan̄im t̄ipar meiyam nanu enum nan̄ir ik ek au. Wepni (o yanm) ap kakn̄ip o s̄iwaan ap mam̄n̄ip au.

17 *H̄ir nanu werek nan̄intar Mit̄ik keweik̄in k̄ire Sipsip kerek kerp n̄im̄in me yeno me God, h̄irak naanmamror k̄ire mit̄ik naanempre sipsip. H̄irak keriyei ker̄i kakno wit kerek hit̄ik t̄ipar m̄iwaai mekrerem. Mar im h̄irak naanmamre mit̄ miyap̄ir h̄ir hekrit hekrit h̄ir han yaaik nanu nan̄it menmen yaaim. God kaksuunen wan t̄ipar mau nanam̄ir k̄ir te maain h̄ir ap p̄ike nankit meiyam au.”

8

Mit̄ik keweik̄in k̄ire Sipsip kewep t̄irhin hisp̄inak wik (7) mau t̄iwei

1 *Hi h̄ir menmen im epei au, hi h̄ir Mit̄ik keweik̄in k̄ire Sipsip p̄ike kewep t̄irhin namba 7. H̄irak kewep t̄irhin ik kau t̄iwei, maain kike, menmen yap̄irwe meit wit ke God kekint̄ip w̄ire w̄ire meit.

2 Menmen mekint̄ip w̄ire w̄ire meit ere werek, hi h̄ir ensel hisp̄inak wik (7) kerek nerp ninaan me God. H̄ir nari taur hisp̄inak wik (7) netenim, maain h̄ir netenwim n̄iram.

3 *H̄ir neit taur hisp̄inak wik (7) nepei au, hi h̄ir ensel hak kan kerp menep k̄inaan alta ketenen menmen m̄ire m̄in h̄iram me gol. M̄in im h̄iram menmen me metenen waniu (o win) maain h̄ir

---

* 7:16 Ais 49:10   * 7:17 Rev 5:6, 21:4; Jo 10:11; Sam 23:2; Ais 25:8   * 8:1 Hab 2:20   * 8:3 Rev 5:8, 9:13; Eks 30:1-3

si tatim, si tiwekre miram hiram minin yaaim. Hirak keit waniu (o win) yapirwe, te hirak kakisiyem mamriuwe him kerek nipaa mit nises God hir nitiwekhi menmen meriuwerem. Hirak kakisiyem kakintar kinaan merp menep yeno God kewim te hirak han yaaik keriuwerem.

⁴ *Hirak kesiyem, si tiwekre miram, metike him nipaa mit nises God hir nitiwekhi menmen meriuwerem, hiram miniu menep ninaan me God me his me ensel keit ninaan mirak.

⁵ *Si tiwekre miniu men, ensel keit si mau kinaan kewisim mekre min me gol, keteikin in ek God kemtau menmen mit ninik kinaan nitiwekhiyem hirak kaknep mit kakriuwerem, hirak keiyim kewirem men ti. Hirak kewirem men ti mit newik, hiram nepni mewenin mir mire si, si men in men ein, menmen iuwe mepupu mekre nepni, ti kitanik enuk.

Ensel tekyaaat (4) te ensel hispinak wik (7) tetenwo taur mirakit.

⁶ Hirak ensel kewir min mire gol men ti, ensel nar hispinak wik (7) kerek netenen taur, hir newis taur mau him kir nantenwewim.

⁷ *Hirak ensel kiutip ketenwo taur kirak te hawi kire ais ketike si hemkre mekrerem hiram men ti. Ham miutip merer wit wit me ham wikak merer wit wit me ti, hiram si taam te nu pinam metike yenkis mewim hiram si taam ere mesi.

⁸ *Menmen im man nepei au, hirak ensel hak (namba 2) hirak ketenwo taur kirak te mitik

---

* **8:4** Rev 5:8   * **8:5** Lev 16:12; Eks 19:16-19; Rev 4:5, 11:19, 16:18

* **8:7** Eks 9:23-26; Esi 38:22; Joe 2:30   * **8:8** Eks 7:20-21

ensel hak kewir menmen mire mɪniu (o neiyɪp) hɪram metnen mire si men mɪripe wan. Ham miutɪp me ham wikak me wan hɪram meweikɪn mire hemkre.

⁹ Menmen yapɪrwe mepu mekre wan kerek si mɪripe wan im meweikɪn mire hemkre, hɪram yapɪrwe maa. Sip yapɪrwe menterer wan kerek si mɪripe wan hɪram mewaank meit.

¹⁰ Nepei au, hɪrak ensel hak (namba 3) ketenwo taur kɪrak, te hi hɪr menmen mire hɪr mau nepni hɪram metnen mire wapnake hɪram mɪnatɪn meke nepni mɪripe mani metike hɪtɪk.

¹¹ *Ham miutɪp me wikak me mani yapɪrwe merer wit wit hɪram meweikɪn mire tɪpar enum menip mɪt miyapɪr nani merekir nin mire tiuwe hɪrɪp. Mɪt miyapɪr yapɪrwe naa nentar hɪr naam tɪpar enum im.

¹² *Hɪr naam tɪpar enum epei au, hi hɪr ensel hak (namba) ketenwo taur kɪrak. Hɪrak ketenwewik te ham miutɪp me wikak me wepni, wenke, hɪr, hɪram ap mɪr au. Wepni (o yanm) ap kɪr mei miutɪp me wɪ kerek hɪrak kɪr kau tɪ ik au. Wenke ke wɪtaan ketike hɪr hɪram mises menmen me wepni kɪrɪakem ap mɪr mei miutɪp me wɪtaan.

¹³ *Hi hɪr menmen im epei au, hi hɪr hore hɪm keniuwe kau niu te hi han kitet har ik: “Menmen enum mamnen.” Hɪrak keniuwe kau niu hi hemtevek katɪp hɪm iuwe kar ik: “Menmen enum menmen enum menmen enum mamnen mɪt miyapɪr ne tɪ mamɪwaanki me wɪ mɪtɪkɪt ensel hɪrakɪt wikak tatenwo taur mɪrakɪt mɪkaru.”

---

* **8:11** Jer 9:15   * **8:12** Rev 6:12-13   * **8:13** Rev 9:12, 11:14

9

Ensel hak (namba 5) ketenwo taur kĭrak

¹ *Hore hĭm keniuwe ken epei au, hi hemtau ensel hak (namba 5) ketenwo taur kĭrak. Hĭrak ketenwewik, hi hĭr saur hak kĭnatĭn keke nepni kan tĭ. Hĭrak kehimitan mĭtik ensel hak. God kewetĭwek ki me weipĭr hĭram mĭwapĭn hei enuk kesikekre te hĭr mĭt ap te nanmunaan nanĭr tĭ nĭmĭn ein au.

² *Hĭrak kĭkaisiu weipĭr ke hei enuk ik, si tĭwekre iuwe mĭre mĭt nesi ni hĭram mĭniu mekre hei man ere mĭwapĭn wepni ketike nepni hĭram toto.

³ *Nepni hĭram toto, hi hĭr weise meke si tĭwekre menetnen man tĭ. God keweikĭnhis em hĭram menep mĭt mar ke mispenepnam (o nĭkĭnpĭnepnam).

⁴ *God epei ketpor kar ik: “Yi ap yayĭm yenkis o nu tĭwei menmen yapĭrwe mewo mau tĭ te yi yayĭwaankem au emĭt! Yi einep mĭt kerek mak me God ap mau maat kĭr, yi einĭp keriyen.

⁵ Yi einep mĭt in eiyĭwaanki me wenke hispĭnak (5) keremem te yi ap einĭp nani au emĭt!” Weise im menep mĭt te yĭnk kĭr kenen (o meiyewor) mar ke henik manĭp mĭnwo.

⁶ *Me wĭ weise mau tĭ, mĭt miyapĭr yapĭrwe hanhan iuwe te nani, te God kaknipi ap nani taau.

⁷⁻⁸ **Hi hĭr weise im hĭram menmen mau yĭnk mĭr mĭre hos mĭt hĭr newĭr menmen nĭwapĭnem

---

* **9:1** Rev 20:1   * **9:2** Jen 19:28; Joe 2:2, 10; Eks 19:18   * **9:3**
 Eks 10:12, 15   * **9:4** Rev 7:3   * **9:6** Jop 3:21; Jer 8:3; Rev 6:16
 * **9:7-8** Joe 2:4   * **9:7-8** Joe 1:6

nanino nantike mit han naninepan. Hi hir menmen mire hat me gol mau paan kir. Ninaan mir mire ninaan me mit, paan mir nokim mire paan ke miyapir. Mekre him mir hi hir yehes mir hiram iuwe mar ke sak nikin.

⁹ *Hi hir menmen mire nopen kike miwapin han pank miram. Yapir miram matip menuuwe mar ke hore haam yapirwe menuuwe mariyaam yapir matip.

¹⁰ Hi hir ponik kir kire ponik ke mispenepnam (o nikinpenepnam) nikin kewik hir nenep mit neriuwerem. Hiram menep mit ere wenke hispinak (5) meriuwe ponik kir meriuwet nap minwi.

¹¹ Mitik iuwe kinin naanmamre weise enum im hirak mitik iuwe kerek naanmipre hei enuk kerek kesikekre te hir mit ap nanir ti nimin ein au. Niuk mirak me him me Isrel "Abadon." Niuk mirak me him Grik, hiram "Apolyon" o "Mitik enuk kewaank menmen."

¹² *Menmen enum im miutip mewaank mit hiram nepei au. Yi eiyirek! Hi hir menmen enum wik mīkaru epei mamnen kerek hore him nipaa ketpim hiram mamnen.

Ensel hak (namba 6) ketenwo taur kirak

¹³ *Hi hir menmen im epei au, hi hemtau ensel (namba 6) ketenwo taur kirak. Epei au, hi hemtau him me mitik katip nimin ke kom tekyaaait (4) kau kentar kinaan me gol kerek ensel niman si menmen minin yaaim newet God em.

---

* **9:9** Joe 2:5   * **9:12** Rev 8:13   * **9:13** Rev 8:3

14 *Hirak katip ensel hak (namba 6) kerek ketenwo taur, hirak ketpiwek kar ik: “Ti esiupan ensel tekyaaait (4) enukit kerek God nipaa kesenkikit hirakit tau teit mani iuwe Yufretis. Ti esiupanet hirakit tato.”

15 *Hirak ken kesiupanet hirakit ten tehimitan hir mit miyapir yapirwe nau ti nar weiwik wikak nerer wit wit, maain hirakit tatnep mit miyapir ne weiwik miutip nerer wit wit. Nipaa God kehimitenikit hirakit tau teit temerir wenke ik, wi im me tito im te hirakit tatriak menmen im.

16 Hir ensel hir ninin, mit niriak menmen mir hir nau hos nisesi. Hi hemtau mitik hak katip hir yapirwe nire 200 milion mit.

17 Hi wen hityak hir mit netike hos mir. Hiram marim: Mit han in netike hos hir neriuwet ain mire ninim mau han pank, han neriuwet ain mire yinamin, han mire kono. Hos paan kir hirak kire pusi ke yaank laion hirak wisenuk kinin sak niuk mirak laion.

18 Si tiwekre metike si, si me nan sulfa meke him mir man. Marim hir nenep mit miyapir yapirwe ne weiwik miutip nerer wit wit nipaa hir nehimitenor.

19 Hiram menep mit meriuwe him kiram kere-mem au. Hiram menep mit meriuwe him ketike ponik kiram. Ponik hiram mire manpen (o yenmik) paan kewim te hir nenep mit neriuwe menmen im hir naa neit.

20 *Hir nenep mit miyapir yapirwe meriuwe menmen mir enum te mit miyapir wen nau ti ap

---

* 9:14 Rev 16:12   * 9:15 Rev 8:7-12   * 9:20 Rev 16:9, 11; Ais 2:8, 20; 1Ko 10:19-20; Sam 115:4-7, 135:15-17; Dan 5:23

neweik'in sip newet menmen enum, nises h'im me God au. H'ir ap neweik'in sip newet t'ipir, teinik ninaan me nu h'ir nimaam me gol o silva o nan au. Menmen im h'ir newen'ipi niuk m'ir h'iram ap m'ir'ak menmen kike au. H'iram ap mam'ir menmen o memtau menmen o mekrit men in men ein taau.

²¹ H'ir ap neweik'in sip newet menmen enum me t'ipir au, h'ir ap neweik'in sip newet menmen enum me h'ir nenep mit naa, menmen me nasi o nari miyap'ir his newenem n'ir'iran, o nekint'ip menmen. Au, h'ir wen nisesim nau neit.

10

Ensel kewet Jon t'wei h'irak ket'iwek kaak

¹ Menmen im epei man, hi h'ir ensel hak w'isenuk keke wit ke God kan. Nap' m'iwap'nek mar ke klos mit neriuwetem m'iwap'in y'ink k'ir, manpen (o yenmik) kewep h'im kau paan k'irak kau niu, ninaan m'irak m'ir m'ire wepni, h'it m'irak merh'he mar ke si.

² H'irak ketenen buk hak kike kekre his m'irak h'irak kewep (o keyi) k'waai. H'irak kewis h'it yaa'im mentar wan, h'it henkik merp t'i,

³ h'irak in ek k'nap ken'ne h'im iuwe, h'im kewen ken yan'm'in. H'irak ken'ne h'im iuwe te nepni mewen'in mar ke hisp'nak wik (7) mat'ip h'im.

⁴ *H'iram mat'ip epei au, hi hare ewis menmen im mamu t'wei, te hi hemtau h'im me mit'ik hak meke wit ke God man h'irak ketpo kar ik: "H'im me nepni mewen'in h'iram metpim ti ap

---

* **10:4** Dan 8:26, 12:4, 9

ewisim mau tiwei kit emit! Ti hisawinem ap ewepyapirem emit!”

⁵ *Hirak katip epei au, hi hir ensel kerek nipaa kerp kentar wan metike ti, hirak kikiam his yaa'im mirak men niu.

⁶ *Hirak kikiam his yaa'im mirak men niu, hirak katip kar ik: “Hi hatip werék hekrehir ke God kerek nipaa kiriak nepni, ti ketike wan, menmen yapirwe mewim, hirak kerek kaku tipmain tipmain enum eik. Hi hatip haiu ap mamerir wi meiyam mamnen au.

⁷ *Maain yi yayimtau ensel hak kar ke hispinak wik (7) hirak kakténwo taur kirak, menmen God kiriakem kisawinem hiram epei au mesi. Nipaa God katip mit narak profet menmen im hir newisim mau tiwei. Te hiram mamnen mar ke nipaa hirak ketpor.”

⁸ Mitik ensel ik katip epei au, mitik keit wit ke God nipaa ketpo menmen, hirak pike ketpo him ketpo kar ik: “Ti eno ehít buk kewep (o keyi) kiwaai his yaa'im me mitik ensel kerek kerp wan metike ti.”

⁹ *Hirak katip epei au, hi hen hir mitik ensel hi hetpiwek har ik: “Ti eweto buk kewep (o keyi) kiwaai his mit.” Hirak kewenhi ketpo kar ik: “Ti etiwék ehik. Ti ehik hirak yaaik katín him, te maain mekre tu kit hirak enuk him sisi.”

¹⁰ Hirak ketpo epei au, hi heit buk ik ke his me mitik ensel hi haak. Hi haak hirak yaaik katín him kire hinaan, te maain hi haak henektín,

---

* **10:5** Diu 32:40; Dan 12:7   * **10:6** Nia 9:6; Sam 146:6   * **10:7**
Dan 9:6, 10; Emo 3:7   * **10:9** Esi 2:8, 3:1-3

h̄irak kekre tu kai enuk h̄im sisi kentar h̄im enum mekrerek maain mamnen mamnep m̄it.

¹¹ Hi haak henekt̄n, m̄it̄ik ketpo kar ik: “Buk ik ti nepei haak h̄irak kak̄ikepit te ti p̄ike at̄ip awepyap̄ir h̄im me God me menmen yap̄irwe mamnen m̄it miyap̄ir kerek nat̄ip h̄im ham h̄im ham nerer wit wit, ȳink k̄ir hak hak, h̄ir netike m̄it iuwe n̄ir naanm̄ipror.”

11

H̄im me m̄it̄ik̄it wiketeret ten t̄i tewepyap̄ir h̄im me God

¹ *H̄irak ketpo epei au, h̄ir neweto henmik netpo nar ik: “Ti eno en̄n mak ke w̄inak iuwe ke God keit t̄i ketike k̄inaan m̄it newepwar menmen newet God menmen menterim. Epei au, ti ewenhis m̄it miyap̄ir kerek newen̄ipi niuk me God neitai.

² *Te ti ap en̄n mak ke n̄wa h̄iram meit witeik meweik̄n w̄inak iuwe ke God au ek̄it! Ti ap en̄n mak ke n̄wa im mentar God kakwis m̄it ap ne weiw̄ik me Isrel h̄ir nan̄inen wit Jerusalem me 42 wenke h̄ir naanmamre m̄it nanu en, h̄ir nan̄iwaank menmen meitai.

³ Hi God awet m̄it̄ik̄it wik tai menmen mai iuwe te h̄irak̄it tatno tatwepyap̄ir h̄im mai. H̄irak̄it tatm̄ir laplap m̄ire bek rais tat̄iteik̄n m̄it h̄irak̄it ȳink enuk teriuwe menmen enum m̄ir te h̄irak̄it tatu tatwepyap̄ir h̄im mai me tito wikak wenke hisp̄inak kiut̄ip (o 42 wenke).

---

* **11:1** Esi 40:3; Sek 2:1-2   * **11:2** Lu 21:24; Rev 12:6, 13:5

⁴ *Mítíkít wik it hírakít tíre nu Oliv wik tetike lam wik kerek nípaá mítík profet Sekaraia ketpim, terp tí tíriak menmen te Mítík Iuwe God kerek kinín naanmípre mít nau tí hírak kíret.

⁵ *Mít han hír hanhan naníksíp, si mamíke hím kírakít si tatín mít enun in. Neimín hír naníksíp hír nani nanriuwe si enum im.

⁶ *Hi awisíkit híram yaaim me hírakít tatníp nepni te hawí ap kaknen me wí hírakít terp tí tewepyapír hím mírakít. Hírakít iuwe te hírakít tertei teweikínhis típar híram míre hemkre, o tatíwaank mít míyapír ne tí hír nanínáp nanriuwe menmen enum. Wí hírakít hanhan tatríakem, hírakít tatríakem.

⁷ *Maain mítíkít wiketeret hírakít tatítíp hím mírakít tatwepyapírem epei au, típir enuk keweikín kóre míyak hírak kakniu kakoke hei enuk kesikekre, hírak kakniu kaknen kaktikeret tatnepakít kakínnet kakíksíp tati.

⁸ *Hírak kakínnet kakíksíp tati, herwe yínk mírakít mamwaai yayiwe ke wit Jerusalem. Haiu matíp tok piksa haiu menewem wit Sodom o Isíp mentar wit im mít newi hír mít enun nepan ne God. Hírak wit kerek Mítík Iuwe kírá mít newenkekik kau nu tentarakít.

⁹ Mít míyapír han natíp hím ham hím ham nerer wit wit kerek mít nau tí, hír nanír herwe yínk mírakít me wí wikak metike wí ham pínám kike. Hír ap nanwis mít nanwisíkit tatík্রে hei au nentar hír han enuk neriuweret hír hanhan

* **11:4** Sek 4:3, 11-14 * **11:5** 2Sml 22:9; 2Kin 1:10; Sam 97:3; Jer 5:14 * **11:6** 1Kin 17:1; Eks 7:17-20; 1Sml 4:8 * **11:7** Dan 7:21; Rev 12:17, 13:1, 7, 17:8 * **11:8** Lu 13:34

nanrekyiwekit enum.

¹⁰ Mit miyapir yapirwe nau ti hir han yaaik nanintar hirakit tati. Hir han yaaik te hir nanrire nanwetan menmen nanintar mitikit profet wiketeret hirakit tewaank mit miyapir nau ti terekyor enum hirakit taa.

¹¹ *Hirakit tatwaai me wi wikak metike wi ham pinam kike, God kaksuwe nap mamnen mamu mamikreret te hirakit pike tatikrit tatirp. Hirakit pike tatikrit tatirp, mit miyapir kerek naniret hir nanipirpir wisenum.

¹² *Hir nanipirpir wisenum hir nanimtau him me mitik keit wit ke God hirak kaktip kakir ik: “Yi wiketeret yi einiu einen in.” Hirak kakitpiwekit mit enun nepan narakit naniret tatniu tatikre napi tatno wit ke God.

¹³ *Hirakit tatno wit ke God, waswas ti kak-tanik wisenuk, pinak kiutip ke wit kiutip hir nenke pinam mar hiswiyen (10), hirak kakwep te mit miyapir nanir ke 7,000 nani nanit ein. Mit han wen nanu wit Jerusalem hir nanipirpir wisenum nanwenipi niuk me God kerek kau wit kirak iuwe.

¹⁴ *Menmen im mamnen te menmen enum namba 2 hiram mamisi. Yi eiyimtau. Maain kike menmen enum namba 3 mamnen.”

Ensel hak (namba 7) hirak ketenwo taur kirak

¹⁵ *Hirak ketpo menmen im epei au, hi hemtau ensel hak (namba 7) ketenwo taur kirak. Hirak ketenwo taur kirak, hi hemtau him me ensel

* **11:11** Esi 37:5, 10   * **11:12** 2Kin 2:11   * **11:13** Rev 8:5, 16:18

* **11:14** Rev 9:12   * **11:15** Eks 15:18; Sam 10:16; Dan 2:44; Oba

neit wit ke God h̄ir n̄nap nat̄ip: “M̄it miyap̄ir nerer wit wit nau t̄i, in ek M̄it̄ik Iuwe kiau ketike M̄it̄ik Kraiskerek h̄irak kehimit̄anek ken k̄kaap m̄it ne t̄i h̄irak̄t̄ tatin̄in naanmamre m̄it miyap̄ir yap̄irwe. H̄irak kaku kak̄it tipmain tipmain enum eik naanmamri.”

16 *H̄ir nat̄ip epei au, m̄it iuwe nar 24 kerek nau yeno me m̄it iuwe menep ninaan me God, h̄ir newen nin̄ip n̄waai newis maat ken t̄i newen̄piyek.

17 *H̄ir newen̄piyek nat̄ip nar ik:

“Haiu mat̄ip haiu han yaaik merwit. Ti God kiau m̄it̄ik iuwe. N̄ipaa ti hepu ere in ti hepu. Haiu han yaaik mentar ti epei heit menmen mit iuwe naanm̄ipre m̄it miyap̄ir heriuwerem.

18 *M̄it nerer wit wit h̄ir epei han enuk nerwit nentar in ek ti han enuk heriuwi (o herweri). W̄i epei man te ti skelim m̄it miyap̄ir kerek n̄ipaa naa. W̄i in ti ewet m̄it kerek n̄ir̄ak menmen mit netike m̄it profet netike m̄it miyap̄ir kerek newen̄ipi niuk mit nises h̄im mit, ti ewet̄ir menmen. H̄ir m̄it niuk iuwe, h̄ir au wein̄in, ti ewet̄ir menmen mit yaaim. W̄i epei man te ti eh̄iwaank m̄it miyap̄ir kerek newaank m̄it miyap̄ir nau t̄i.”

19 *H̄ir nat̄ip epei au, hi h̄ir winak iuwe ke God keit wit k̄irak kewep k̄ihi kerp keit te hi h̄ir bokis kontrak kehimit̄an h̄im God n̄ipaa kewet

* 11:16 Rev 4:4, 10 * 11:17 Rev 1:4, 8, 15:3
46:6, 115:13; Ro 2:5; Rev 10:7, 19:5, 20:11-13
15:5, 16:21; Hi 9:4

* 11:18 Sam 2:1,
* 11:19 Rev 8:5,

mít ne Isrel em, hírak keit nímín kíwaai yaain. Hi hír bokis keit nímín kíwaai yaain, hi hír nepni mewenín hemtewem híram mewenín, hi hír tí kítaník, hawí yuwerep míre ais man tí.

12

Hím me míte wétike kírin enuk

¹ Menmen im epei man, hi hír menmen wísenum meit nepni. Hi hír menmen míre míte. Híre weriuwet klos mírius míre wepni mau yínk kóre. Wenke kau kínik hit míre, híre wewis hír mar hiswiyen wik (12) míre hat kerek mít iuwe hír nemun, híre wemun mau paan kóre.

² *Híre wepítu tu hímir ketníníwe weteiknen wawine níkan te híre wenepíp.

³ *Hi hír menmen im epei au, hi hír menmen ham wísenum meit nepni míre kírin. Hírak yínk kírak kóre nínik, hírak paan kírak kar hispínak wik (7), kom mar hiswiyen (10) mewim. Hírak kewis hat me mít iuwe mar hispínak wik (7) mau paan mírak im.

⁴ *Hírak kíwaai ponik kírak keiyík kari hír ham miutíp me pínam wikak mau nepni. Híram lain míram mar wik mepu nepni, miutíp au hírak keriyaam keiyím ken tí. Hírak kerp menep ninaan me míte wepítu kemeríwe híre wawine níkan. Hírak kemeríwe wawine níkan te hírak kakíkíp kakík.

⁵ *Maain híre sip newenep híre wine níkan hírak kakínín naanmamre mít miyapír yapírwe

---

* 12:2 Mai 4:10 * 12:3 Dan 7:7 * 12:4 Dan 8:10 * 12:5 Ais 7:14; 66:7; Sam 2:9; Rev 19:15

nerer wit wit naanmamror werek werek w^{is}enum. H^{ir}e wine n^{ik}an epei au, k^{ir}in kakⁱkⁱp kakⁱk au. H^{ir} m^{it} ensel ne God net^wekhis neiy^{ik} nen yeno kerek God kewim.

6 *M^{ite} ip au w^{ir}r^{ir} wen yaank wein^{ik} ap m^{it} newik au, wit kerek God n^{ip}aa epei kenipek his yaa^{im} te h^{ir}e wawu werek waw^{it} en. H^{ir} m^{it} ensel n^{ir}ak naanmamrewe me tito wikak metike wenke hispⁱⁿak kiut^{ip} (o 42 wenke).

7 *Hi h^{ir} menmen im epei au, m^{it} ensel neit wit ke God h^{ir} nenepan. Maikel ketike m^{it} ensel nises h^{im} m^{ir}ak h^{ir} netike k^{ir}in ketike m^{it} ensel enun n^{ir}ak h^{ir} yap^{ir}we nenepan.

8 H^{ir} yap^{ir}we nenepan te k^{ir}in ketike ensel enun n^{ir}ak ap ninⁱni au. Maikel ketike ensel n^{ir}ak ninⁱni te h^{ir} ap newisi nanu nan^{it} wit ke God me wⁱ meiyam au.

9 *H^{ir} nep^{ir} k^{ir}in ketike ensel n^{ir}ak n^{ina}aiw^{ir} wit ke God. K^{ir}in, h^{ir}ak manpen (o yenmik) ke n^{ip}aa enum eik kepu, m^{it} nenewek Seten, h^{ir}ak kepno menep ninaan me God kesiuwe h^{im} kat^{ip} God haiu m^{it} enun. H^{ir}ak m^{it}ik enuk kewises m^{it} miyap^{ir} nerer wit wit nau tⁱ. H^{ir} ensel yaain ne God nep^{ir}ek ketike m^{it} ensel n^{ir}ak enun, h^{ir} new^{ir}ek ketikeri nen tⁱ.

10 *H^{ir} new^{ir}ek ketikeri nen tⁱ, hi hemtau h^{im} ke m^{it}ik keit wit ke God. H^{ir}ak kat^{ip} kar ik: “In ek God k^{ai}u h^{ir}ak ketaihis h^{ir}ak kinⁿ menmen yap^{ir}we keriuwe menmen m^{ir}ak iuwe. M^{it}ik kerek h^{ir}ak kehimitanek kan tⁱ kⁱkaap m^{it} h^{ir}ak keit menmen iuwe me God, h^{ir}ak M^{it}ik Iuwe.

---

* 12:6 Rev 11:2-3 * 12:7 Ju 9 * 12:9 Lu 10:18, 22:31; Jen 3:1, 14; Rev 20:2 * 12:10 Jop 1:11; Sek 3:1

Hirak Mitik Iuwe kentar mit ensel epei nepir mitik enuk kerek witaan wanewik hirak kepnen menep ninaan me God kesiuwe him katip God mit niau yinan nau ti kerek nises him mirak hir enun.

¹¹ Niau yinan hir epei nininek neriuwe hemkre me Kraiss hirak kire Sipsip kerek nipaa hemkre mewen men ti. Him God kerek hir netpim newepyapirem hiram mekepi te hir nininek. Hir ap ninaain nani te hir hanhan nanu ti au. Hir newis mit enun nanip naa nentar hir nises God him mirak.

¹² *Te yi mit yeit wit ke God yetike menmen yapirwe yi han yaaik eiyu. Te yi mit miyapir yetike menmen yapirwe me ti yi naanmamre hiras. Seten epei kakikiuwe kaknen ti han enuk wisenuk kakriwaank kakintar hirak kertei wi epei man menep te God kakawaanke kakwerek kakikre si.”

¹³ Kirin kertei hir nepirek, hirak ken ti, hirak kekrit koyei mite kerek nipaa wine nikan hirak.

¹⁴ *Hirak koyei mite ip te kaaup au. Hir mit ensel newetiwe yapir mei me hore him te hire weiyim weniuwe wen yaank weinik mit ap newi au, hire waunaaiwir kirin enuk ek hire wen wawu wawit yanimin. Hire wawu wawit en titu wikak metike hawi hitan kiutip (o 42 wenke), hir naanmamprewe me menmen.

¹⁵ Hire wirir weniuwe wen, kirin kewep him kirak, tipar wisenum mire mani mekiuwerek men. Tipar mekiuwerek men mises mite ip e, te sir miram mamnanep meiyip mamno hire wawi.

---

* **12:12** Ais 44:23, 49:13   * **12:14** Dan 7:25, 12:7

16 Sir mīram mamnanep meiyip mamno, ti hīrak kekepiye kewep te tīpar mekiuwerek men nīmīn kerek nīpaa kīrin kenikīnem meke hīm kīrak mīnanep meiyip men.

17 *Ti kekepiye kewep te tīpar men nīmīn kerek nīpaa kīrin kenikīnem, hīrak kīrin han enuk wīsenuk keriuwe mīte ip, te hīrak kīnawīrep kīrīr ken kaknep nīkerek han hīre nīpaa winen. Nīkerek in hīr mīt miyapīr kerek nises hīm me God hīr natip newepyapīr hīr nises hīm me Jisas.

18 Kīrin ken kerp تنهاان ke wan.

13

Miyak wiketeret tewepyapīr hīrekses

1 *Kīrin kerp تنهاان me wan eik, hi hīr mītīk keweikīn kīre miyak wīsenuk hak kīniu keke wan kan. Hīrak kom mīrak mar hiswiyen (10) mepu, paan mar hispīnak wik (7) mewik. Hat me mīt iuwe mar hiswiyen (10) mau kom mīrak, niuk enum mau paan mīrak mar hispīnak wik (7). Niuk im hīram hīm enum metawīn God.

2 *Miyak wīsenuk kerek hi hīrek keke wan kan, hīrak yīnk kīrak kīre pusi ke yaank niuk mīrak lepat, hīt mīrak mīre miyak enuk kinīn sak niuk mīrak bea, hīm kīrak kīre pusi ke yaank kinīn sak niuk mīrak laion. Kīrin kewetīwek menmen mīrak iuwe, hīrak kewisīk hīrak naanmamre mīt miyapīr nerer wit wit nau ti, hīrak kinīn menmen yapīrwe mau ti.

---

* 12:17 Rev 11:7, 14:12   * 13:1 Rev 12:3, 17:3, 7-12   * 13:2 Dan 7:4-6

³ *Hi h̄r paan kiut̄p ke miyak w̄senuk n̄paa menmen mak̄p w̄senuk te h̄rak kaki. Au, h̄ram mekiwo h̄rak kepu werek. M̄t miyap̄r yap̄rwe n̄r sak mau paan k̄rak h̄r nep̄r̄p̄r nat̄p h̄rak iuwe te h̄r nisesik nemtau h̄m m̄rak.

⁴ M̄t miyap̄r newen̄pi k̄ri nentar h̄rak kewet miyak w̄senuk menmen m̄rak iuwe te kakin̄n menmen yap̄rwe mau t̄i. H̄r newen̄pi miyak kektikerek nentar h̄r han kitet h̄rak iuwe. H̄r nat̄p nar ik: “Keim̄n h̄rak iuwe k̄re miyak enuk ik e? Keim̄n h̄rak iuwe te kakin̄nek kaktikerek tatnepak̄t? Taauye!”

⁵ *God kewis miyak enuk ik kat̄p h̄m enum h̄rak ketaw̄n God. H̄rak kewis̄k h̄rak kin̄n naanmamre menmen yap̄rwe mau t̄i me tito wikak metike haw̄ h̄tan keiyak.

⁶ God kewis̄k te h̄rak kewep h̄m k̄rak kat̄p enum h̄rak ketaw̄n God, wit ke God ketike h̄r yap̄rwe kerek nau wit k̄rak.

⁷ *God kewis̄k h̄rak ketike m̄t miyap̄r kerek nises h̄m me God h̄r nenepan te h̄rak kin̄ni. H̄rak keit menmen iuwe te h̄rak kin̄n naanm̄pre m̄t miyap̄r nat̄p h̄m ham h̄m ham, ȳnk k̄r ham ham h̄r ne weiw̄k yap̄rwe nerer wit wit.

⁸ *M̄t miyap̄r yap̄rwe nau t̄i nerer wit wit nanwen̄pi niuk me miyak enuk w̄senuk. Te m̄t miyap̄r kerek n̄paa God ap k̄r̄iak t̄i ketike nepni wen au, h̄rak kewis niuk m̄r mau t̄iwei m̄rak kehim̄teni h̄r nanu nantikerek, h̄r ap newen̄pi niuk me miyak ik au. T̄iwei ik h̄rak t̄iwei ke

---

* **13:3** Rev 17:8   * **13:5** Dan 7:8, 25, 11:36; Rev 11:2   * **13:7** Rev 11:7   * **13:8** Sam 69:28; Rev 3:5, 5:6, 17:8, 20:12, 15, 21:27

Mit̄ik keweik̄in k̄ire Sipsip n̄ipaa mit̄ nak̄ip h̄irak kaa.

⁹ Yi eiȳmtau menmen mai! Neim̄in h̄ir nemtau h̄im im h̄ir han ekitetim werek werek!

¹⁰ *Mit̄ kerek God kehim̄teni mit̄ han h̄ir nanwisi nekre w̄inak enuk, h̄ir nan̄ino nan̄ikre w̄inak enuk. Mit̄ han kerek God kehim̄teni mit̄ han h̄ir nanwaai h̄ine me his nan̄in̄ip, maain h̄ir nanwaai h̄ine me his nan̄in̄ip nani keriyen. Mit̄ miyap̄ir kerek nises h̄im me God h̄ir nan̄inak̄in tokim nanises God werek werek nan̄intar menmen enum im mamnen.”

¹¹ Menmen im epei man, hi h̄ir t̄i kewep, miyak w̄isenuk hak k̄iniu t̄i kan niu ein. Miyak ik kom m̄irak wik mau paan k̄irak, h̄iram m̄ire kom me sipsip te h̄irak kat̄ip enum kar ke k̄irin kat̄ip.

¹² Miyak w̄isenuk kerek kises keiyak kin̄in kan, h̄irak keit menmen m̄irak iuwe kekreh̄ir k̄irak kekepik kenip mit̄ miyap̄ir nau nerer wit wit newen̄ipi niuk me miyak kerek n̄ipaa menmen menep paan k̄irak ketnen te kaki, au h̄iram mekiwo h̄irak kepu werek.

¹³ *Miyak kerek k̄iniu t̄i kan, h̄irak k̄ir̄iak menmen iuwe mit̄ n̄ir̄iakem n̄ipaa taau. H̄irak k̄ir̄iak menmen ham ham yap̄irwe, h̄irak kari si meke nepni man t̄i te h̄ir mit̄ miyap̄ir nerp en n̄irek h̄irak k̄ir̄iak menmen im.

¹⁴ *H̄irak kewises mit̄ miyap̄ir yap̄irwe nan nerer wit wit keriuwe menmen iuwe miyak w̄isenuk kewis̄ik h̄irak k̄ir̄iakem menep ninaan m̄irak. H̄irak kewis̄isorek ketpor kari han k̄ir

---

* **13:10** Jer 15:2, 43:11; Mt 26:52; Rev 14:12   * **13:13** Mt 24:24;
2Te 2:9-10   * **13:14** Rev 19:20; Diu 13:1-4

keriuwerek te h̄ir nime nu ninaan mewim mar ke ȳink ke miyak kerek h̄ine kenep paan k̄irak met-nen kaki au h̄iram mekiwo, h̄irak kepu kepeit.

¹⁵ *Miyak kin̄in kan kewis miyak kerek kisesik h̄irak k̄ik̄iak nu m̄ire ȳink ke miyak kin̄in kan. H̄irak kekrit kepu kari nap. Ȳink ik h̄irak kekrit kepu kari nap h̄irak kat̄ip k̄ire m̄it̄ik. M̄it miyap̄ir kerek n̄inapen newen̄ipi niuk m̄irak, h̄irak kaknipi h̄ir nani.

¹⁶ H̄irak k̄ir̄iak menmen ik ketike menmen hak enuk. H̄irak kenip m̄it miyap̄ir yap̄irwe niuk m̄ir iuwe, niuk wein̄m, m̄it kerek netenen pewek yap̄irwe, m̄it han au h̄ir nepu wein̄n, m̄it n̄ir̄iak menmen neit pewek mererim, m̄it han au n̄ir̄iak menmen me m̄it iuwe naanm̄ipri n̄ir̄iakem wein̄n. H̄irak kenipi h̄ir enwisyaan mak emu his yaaim o emu maat k̄ir.

¹⁷ *M̄it miyap̄ir kerek h̄ir ap newisyaan mak me miyak enuk o namba m̄irak mau his yaaim or maat k̄ir, h̄ir ap te nansiuwe menmen m̄ir nan̄it pewek mamrerim o nan̄ino nanw̄ir pewek nan̄it menmen taau.

¹⁸ Haiu han ekitet menmen im werek werek. M̄it miyap̄ir kerek nertei menmen werek werek, h̄ir nanwenhis namba me miyak enuk. Namba im h̄iram niuk me m̄it̄ik. Namba im m̄irak h̄iram mar 666.

14

M̄it nar ke 144,000 nine henye

---

* 13:15 Dan 3:4-6   * 13:17 Rev 14:9, 11, 16:2, 19-20, 20:4

¹ *Hi h̄r menmen im epei au, hi h̄r M̄tik keweik̄n k̄re Sipsip h̄rak kerp wit Jerusalem, niuk m̄rak ham m̄niu (o neiȳip) Saion. H̄rak ketike 144,000 m̄t miyap̄r kerek niuk m̄rak metike niuk me Haai k̄rak God mau maat k̄r, h̄r nerp ein.

² *Hi epei h̄ri nerp ein, hi hemtau menmen meke nepni man. H̄ram mat̄p h̄m iuwe m̄re h̄tik siurik me s̄rs̄r men t̄i o m̄re nepni mewen̄n. Menmen hi hemtewem h̄ram m̄re m̄t h̄r n̄ram gita m̄r.

³ *H̄r m̄t yap̄rwe nar ke 144,000 h̄r nerp menep yeno kerek M̄tik Iuwe God kewik. H̄r nerp ein nine henye hak yaaik menep menmen tekyaaik (4) h̄ram mepu h̄ram metike m̄t iuwe nar 24. M̄t han nertei nine henye im au. H̄r m̄t miyap̄r keriyen n̄paa God ketorhis ne m̄t nau t̄i.

⁴ *M̄t miyap̄r in h̄r yaain n̄re m̄te ap w̄waai wetike m̄tik wen au, h̄r nises God werek werek. H̄r yaain n̄re m̄t ap nari miyap̄r his newenem n̄r̄ran au, h̄r ap newen̄pi niuk me t̄pir enum o miyak enuk au. God kerekek.

⁵ *H̄r m̄t miyap̄r yaain. H̄r ap nat̄p h̄m newisesik mei me w̄i h̄r nau t̄i au.

M̄tik̄it ensel wikak tat̄ip h̄m m̄rak̄it

⁶ Hi h̄r menmen im epei au, hi h̄r m̄tik̄it ensel hak keniuwe keke niu kan. God epei keriuwetek kan t̄i kakwepyap̄r h̄m yaaim m̄rak mamu

* **14:1** Rev 3:12, 7:3-4   * **14:2** Esi 1:24, 43:2; Rev 1:15, 19:6

* **14:3** Sam 149:1; Ais 42:10; Rev 5:9, 7:4   * **14:4** Ef 5:27   * **14:5** Sam 32:2; Sef 3:13

mamit tipmain tipmain enum eik. Hirak kan kaktip him im mamno mit miyapir hir yink hak hak, hir natip him ham, him ham, hir ne weiwik yapirwe nau nerer wit wit.

7 *Hirak kinap katip kar ik: “Yi einain God eiyises him mirak eiwenipi niuk mirak eiyintar wi epei man te God kakinke mit miyapir nau ti. Yi eiwenipi niuk me Mitik Iuwe God kerek kewis ti ketike nepni, wan metike mani, hitik, heipun. Yi eiwenipi keiyak au ekit!

8 *Hi hirek epei kan ken, hi hir mitik ensel hak kisesik kinap katip kar ik: “Eiyimtwewek! Wit iuwe niuk mirak Babilon epei kewaank. Mit miyapir nau wit Babilon hir epei nari han ke mit miyapir nau nerer wit wit hir nisesi niriak menmen enum newenipi niuk me tipir, neweikin sip newet God. Mit nau Babilon hir nire mite hire wetenen kap wain mekrerem, hire wari han ke mit te hir nanim te hir nanwaai nantikerep.”

9-10 **Ensel ik epei kan ken, hi hir ensel hak kkaru kekiuwe kan kinap katip kar ik: “Mit miyapir kerek hir newenipi niuk me miyak enuk o nu mire yink ke miyak wisenuk o hir neit mak mau his mir o maat kir, hir nanim tipar wain enum him sisi mekre kap me God. Wain im hiram mehimitan menmen enum God kakriak mit em kakintar hir nenipek han enuk wisenum. Mit narik God kakwisi nanikre si metnen metike nan salfa mikap si, hir yink kir

* 14:7 Rev 10:6   * 14:8 Ais 21:9; Rev 17:2, 18:2, 3; Jer 51:7, 8

* 14:9-10 Rev 13:12-17   * 14:9-10 Sam 75:8, 11:6; Ais 51:17, 22; Jer 25:15; Rev 15:7, 16:19, 19:20, 20:10, 21:8; Jen 19:24; Esi 38:22

kaknen (o mamiyewor) wisenuk te ensel yaain netike M̄tik keweik̄n k̄ire Sipsip h̄r nan̄irp nan̄iri h̄r nan̄ikre si.

11 *Si t̄wekre me si kerek m̄r̄iak ȳnk k̄r kaknen (o mamiyewor), h̄ram mamno niu tip-main tipmain enum eik. M̄t miyap̄r kerek newen̄ipi miyak enuk ketike ȳnk kar ke ȳnk ke miyak enuk o m̄t neit mak m̄rak mau his m̄r o maat k̄r, si im mamnip ȳnk k̄r kaknen (o mamiyewor) te si im h̄ram ap mami w̄itaan o wanewik au, mamu mam̄t te h̄r m̄t miyap̄r nanu werek werek au.”

12 *Menmen enum me miyak enuk mamnen te m̄t miyap̄r nises h̄m me God o nises h̄m me Jisas werek werek, h̄r nan̄inak̄n tokim nan̄irp.

13 *H̄rak kat̄p epei au, hi hemtau h̄m me m̄tik ensel keit wit ke God kat̄p kar ik:

“Ti ewis menmen im mau t̄wei: M̄t miyap̄r kerek nises M̄tik Iuwe God, h̄r nani in ere maain te h̄r han yaaik enu.” God H̄m̄n Yaaik kat̄p, “H̄m im h̄ram yaaim. H̄r nani nan̄inaaiw̄r menmen h̄r epei n̄r̄iakem, h̄r nanu yain yain. H̄r nanu yaain yaain nan̄intar menmen n̄paa h̄r n̄r̄iakem h̄ram mamnen mamtikeri.”

Ensel neithis m̄t miyap̄r neriyei neri nan God

14 *H̄rak kat̄p epei au, hi h̄r nap̄i k̄ire hike kau nepni. Hi h̄r nap̄i k̄ire hike kau nepni, m̄tik k̄ire Kraiss h̄rak kewik h̄rak kekun hat gol ke m̄t

---

* 14:11 Ais 34:10; Rev 13:12-17   * 14:12 Rev 13:10, 12:17

* 14:13 1Ko 15:58; Hi 4:10   * 14:14 Dan 7:13

iuwe kau paan k̄irak. H̄irak ketenen h̄ine ke his t̄iknuk enuk.

15 *Hi h̄irek epei au, m̄it̄ik ensel hak ketpaan keke w̄inak iuwe ke God kan ken̄ine m̄it̄ik kerek kau nap̄i ketp̄iw̄ek h̄im iuwe kar ik: “Ti eh̄it h̄ine ke his kit ewaaiyek eremir menmen. Wi epei man menmen mau t̄i h̄iram epei maa te ti eremir.”

16 H̄irak kat̄ip epei au, m̄it̄ik kau nepni h̄irak k̄iwaai h̄ine ke his k̄irak. H̄irak k̄iwaai h̄ine k̄irak keremir menmen yap̄irwe mau t̄i.

17 H̄irak keremir menmen mau t̄i, m̄it̄ik ensel hak keke w̄inak iuwe ke God ketpaan kan, k̄ire m̄it̄ik kau nepni h̄irak ketenen h̄ine ke his t̄iknuk enuk.

18 H̄irak kan witeik, ensel hak kerek naanm̄ipresi, h̄irak k̄inaaiw̄ir k̄inaan kerek m̄it̄ newepwar menmen newet God em. H̄irak k̄inaaiw̄ir k̄inaan ken̄ine ensel ketenen h̄ine ke his t̄iknuk enuk ketp̄iw̄ek h̄im iuwe kar ik: “Ti ewaai h̄ine kit eremir̄ir waai wain n̄ikim m̄iram mau t̄i entar n̄ikim h̄iram epei mew̄inki.”

19 *H̄irak kat̄ip epei au, ensel ketenen h̄ine ke his k̄irak k̄iwaaiyek keremir̄ir n̄ikim h̄iram mew̄inki. H̄irak keremir̄ir h̄iram mew̄inki, h̄irak ket̄iwem keiȳim ken kew̄irem mekre sar te h̄ir m̄it̄ ensel neit henkip (o henp̄ik) nesestim t̄ipar mamno. Sar im h̄iram tok piksa mehim̄itan God han enuk h̄irak kaknep m̄it̄ nau t̄i.

20 H̄ir nesestim n̄ikim im mekre sar meit menp̄in me wit. H̄ir nesestim, hemkre meke sar hei k̄irak men m̄ire mani k̄iniu men yan̄im̄in mar ke 320 kilomita. H̄iram men mau niu mar ke waai mau

* 14:15 Joe 3:13; Mt 13:39-40   * 14:19 Ais 63:3, Kra 1:15; Rev 19:15

teruk me hos.

15

Ensel nar ke hispɨnak wik (7) netenen menmen enum mar hispɨnak wik (7).

¹ *Hi hɨr menmen me hemkre epei au, hi hɨr menmen ham iuwe meit wit ke God. Hi hɨr mɨt ensel nar hispɨnak wik (7) nanɨnep mɨt. Menmen im enum mamno tɨ mamnep mɨt te maain God han enuk epei au, menmen enum epei au mesi.

² *Hi hɨr mɨt ensel epei au, hi hɨr menmen mɨre wan hɨrak kɨre glas si merhɨhe mekrerek. Hi hɨr wan metike mɨt miyapɨr kerek epei netike miyak enuk, nu mɨre yɨnk mɨrak ketike namba me niuk mɨrak, hɨr netikeri hɨr nenepan, te mɨt miyapɨr ninɨni nentar hɨr ap newenɨpi niuk mɨr. Hɨr nerp menep wan hɨr netenen gita kerek God kewtɨrem.

³ *Hɨr netenen gita hɨr nine henye nɨpaa Moses mɨtɨk kerek kɨrɨak menmen me God hɨrak kewisɨm metike hɨm me Mɨtɨk keweikɨn kɨre Sipsip. Hɨr nine henye natɨp nar ik:

“God kiau Iuwe ti Mɨtɨk Eruk Manpenuk, menmen ti hɨrɨakem hɨram yaaim iuwe.
Ti kerek naanempre haiu mɨt metike menmen yapɨrwe nɨpaa ein ere in ere maain, ti hɨrɨak menmen yaaim hɨram werek werek.

⁴ *Neimɨn hɨr ap nanwenɨpi niuk mit a?

---

* **15:1** Lev 26:21; Rev 15:6-7   * **15:2** Rev 4:6, 5:8   * **15:3** Eks 15:1; Rev 11:17, 16:7; Sam 92:5; 139:14, 145:17   * **15:4** Jer 10:6-7; Sam 86:9

Au, h̄r yap̄rwe nan̄nen nanwen̄pi niuk mit. H̄r nanwen̄pi niuk mit ti kiau Iuwe, nant̄p ti Mit̄ik Eruk Manpenuk nan̄ntar ti kiut̄ipen ti kerekek wetpen enuk heit.

Te mit̄ miyap̄r nerer wit wit nan̄nen nanwen̄pi niuk mit nan̄ntar h̄r yap̄rwe n̄r menmen yaaim ti herekyorem.”

⁵* H̄r nine henye epei au, hi h̄r haau iuwe mit̄ nehimit̄anem h̄ram me God keit n̄im̄n ke w̄nak k̄rak k̄hi kerp yaain, hi h̄r haau God kewim.

⁶* Hi h̄r haau God kewim, te hi h̄r ensel nar hisp̄nak wik (7) kerek netenen menmen enum mar hisp̄nak wik (7) h̄r neke w̄nak ke God netpaan nen. H̄r nam̄r klos h̄ram m̄rius m̄re hike m̄r h̄m̄n. Ni m̄re gol meweik̄n han pank k̄r.

⁷* H̄r epei nen witeik, te menmen miut̄p me menmen tekyaāit (4) kerek mepu yeno me God, h̄rak kewet̄r m̄n mar hisp̄nak wik (7). God kerek kaku tipmain tipmain enum eik, h̄rak wen han enuk te han enuk m̄rak meweik̄n his m̄re t̄par m̄waai mekre m̄n im.

⁸* H̄ram m̄re t̄par m̄waai mekre m̄n im, si t̄wekre me menmen iuwe me God metike menmen m̄rak merh̄ihe h̄ram m̄wap̄n w̄nak ke God keit n̄im̄n. H̄ram m̄wap̄n w̄nak ke God, keiyak kiut̄p keit wit ke God ap te kakno n̄im̄n en ere menmen enum mar hisp̄nak wik (7) eim kerek ensel nar hisp̄nak wik (7) h̄r netenenim h̄ram epei au mesi.

---

* 15:5 Eks 38:21   * 15:6 Rev 15:1   * 15:7 Rev 14:10   * 15:8
1Kin 8:10-11; Ais 6:4; Esi 44:4

16

Mit ensel neit menmen enum mekre m'n neiyim nen newirem mamno ti

¹*Si tiwekre miwapin winak ke God, hi hemtau him me mitik hak kekrerek katip him iuwe kar ik: “Yi eiyit m'n kerek menmen enum me han enuk me God meweikin his mire tipar mekrerem, yi eiyim eino eiwenem emno ti.”

²*Hirak katip epei au, hirak mitik ensel kiutip kinin keit m'n mirak keiyim ken kewir menmen enum mekrerem men ti. Hiram men ti menep mit miyapir kerek newenipi niuk me miyak enuk ketike teinik mit nesipaak mire yink kirak, hir newis mak mau yink kir. Hiram menep yink kir ketnen hirak kenen (o meiyewor).

³*Menmen im epei menep mit, hi hir ensel hak (namba 2) kisesik ken kewen menmen enum mekre m'n hiram men wan iuwe. Men wan iuwe meweikin mire herwe hemkrik te menmen yapirwe mau mekre wan maa.

⁴*Menmen yapirwe mau mekre wan maa, hi hir mitik ensel hak (namba 3) hirak kan kewen menmen enum mekre m'n mirak men mani metike hitik, hiram meweikin mire hemkre.

⁵*Hiram meweikin mire hemkre, hi hemtau mitik ensel kerek naanmipre mani metike hitik hirak katip kar ik: “God ti kerekek ti yaaik. Nipaa ere in ti hepu hepeit. Menmen enum ti hiriakem hewaank tipar hiram meteikin ti yaaik.

---

* **16:1** Ais 66:6; Rev 16:17; Sam 69:24; Jer 10:25; Esi 22:31; Sef 3:8 * **16:2** Eks 9:10; Diu 28:35; Rev 13:12-17 * **16:3** Eks 7:17-21
* **16:4** Sam 78:44 * **16:5** Rev 1:4; Sam 119:137

⁶ *Ti yaaik hentar nġpaa hġr mġt nau tġ nenep mġt miyapġr kerek nises hġm mit netike mġt profet nit hemkre mġr mewen. Te in ek ti heweikġn tġpar mġre hemkre hġr nanġm ti enġp enrerim me menmen nġpaa hġr nġrġakem.”

⁷ *Hġrak katġp epei au, hi hemtau hġm ke mġtik hak kerp kġnaan kerek ensel newepwar menmen newet God em, hġrak katġp kar ik: “Mġtik luwe God ti enuk manpenuk. Menmen enum ti ereky-orem enġp enrerim me menmen enum nġpaa hġr nġrġakem, hġram yaaim.”

⁸ Hġrak katġp epei au, hi hġr mġtik ensel hak (namba 4) hġrak kewen menmen enum mekre mġn kġrak men wepni. Men wepni te hġram si taak mġt miyapġr yġnk kġr.

⁹ *Hġrak si taak yġnk kġr hġr nene God netpġwek enum me menmen im manġp nentar God hġrak kari menmen im man menep mġt. Hġr nġnapen neweikġn sip newet menmen enum hġr nisesim, hġr ap newenepi niuk me God hġrak luwe. Au, hġr nenerek wen nises han kġr enuk.

¹⁰ *Menmen im epei man hi hġr mġtik ensel hak (namba 5) kewen menmen enum meke mġn kġrak men yeno kerek miyak enuk kewim, te menmen mġre wġtaan toto mġwapġn ti merer wit wit kerek miyak enuk hġrak naanmġpre mġt miyapġr. Wġtaan toto mġwapġn tġ merer wit wit te mġt miyapġr nġnakġn nin kġr nentar yġnk kġr kenen (o meiyewor).

¹¹ *Hġr nġnakġn nin kġr te hġr han kitet menmen

* **16:6** Sam 79:3; Ais 49:26   * **16:7** Rev 15:3, 19:2; Sam 19:9

* **16:9** Rev 9:20-21, 16:21   * **16:10** Eks 10:22; Ais 8:22   * **16:11**
Rev 9:20-21, 16:12; Ais 11:15; Jer 50:38

enum mau yink kir te hir nene God neriuwerem. Hir ap neweikn sip newet menmen enum au. Hir nises han kir.

¹² Menmen im epei au, hi hir mitik ensel hak (namba 6) kan kewen menmen enum mekre min kirak men mani iuwe Yufretis. Hiram men mani Yufretis, hirak kenke keweikn kire yayiwe te mit iuwe naanmpre mit miyapir nau ti kerek wepni kewep kn hir neke mani wi kirak naninen.

¹³ Mani Yufretis kenke epei au, hi hir himin enum wikak hiram meweikn mire pato o mi-naap. Hiram metpaan meke him ke kirin, miyak enuk tetike miyak enuk keiyak niuk mirak profet enuk kewisesik.

¹⁴ *Himin im hiram me herwe kerek hiram miriak menmen yaa im mirakel nipa mit nirem au. Himin wikak im men mit iuwe ninin naanmpre mit nerer wit wit nau ti, hiram mari han kir te hir nererik nantike God naninepan me wi hirak God kerek hirak Iuwe Manpenuk kehimitan mit hir nantikerek naninepan.

¹⁵ *"Hi Jisas hi etpi! Hi anen waswas me wi yi yepitariyem yar ke mitik enuk kekintip menmen. Mit kerek hir naanmamre werek werek menmen maain mamnen, hir han yaaik nanu. Hir ap yink enuk me menmen im mamnen mamre mit kerek klos au hir ne puk weinik nen witeik."

¹⁶ *Himin enum wikak meithis mit iuwe ninin naanmpre mit miyapir nau ti, hir nan nererik neit wit niuk mirak me him Hibru hiram Amagedon.

¹⁷ *Hir nererik epei au, hi hir mitik ensel hak

---

* 16:14 1Te 5:2; Rev 19:6, 15, 19   * 16:15 Rev 3:3, 18   * 16:16
Het 5:19; Sek 12:11   * 16:17 Rev 16:1

(namba 7) kewen menmen enum mekre m̄in k̄irak men m̄ire n̄ime. Epei au, m̄it̄ik keke w̄in̄iak iuwe ke God menep yeño me m̄it̄ik iuwe, h̄irak ket̄ip h̄im iuwe kar ik: “Menmen God k̄ir̄iakem kenep m̄it̄ keriuwerem h̄iram epei au meit.”

18 *H̄irak kat̄ip epei au, hi h̄ir nepni mewen̄in mari winen men ein men ein, h̄iram mew̄in̄in w̄isenum t̄i k̄itan̄ik w̄isenum. N̄ipaa God k̄ir̄iak t̄i ere in ap t̄i k̄itan̄ik karik au. T̄i k̄itan̄ik h̄iram min̄in t̄i me n̄ipaa ein.

19 *T̄i k̄itan̄ik w̄isenum te wit iuwe Babilon kewep p̄inak p̄inak ere wikak, wit iuwe me wit yap̄irwe mewaank. God ap han kaa menmen enum m̄it̄ ne Babilon n̄ir̄iakem te h̄irak han enuk kan̄ip keriuwe menmen im, h̄irak kewaanki k̄ire m̄it̄ h̄ir naam t̄ipar si enum w̄isenum m̄in̄in h̄ir n̄inap.

20 *T̄i k̄itan̄ik w̄isenum te m̄in̄iu (o neiȳip) iuwe metike t̄i wit wan kimaak keketik, h̄iram yap̄irwe mewep menke. M̄in̄iu (o neiȳip) mewep menke m̄iwaai, wit wan kimaak keketik mewep m̄inat̄in men m̄isaw̄in mekre wan meit n̄im̄in.

21 *Menmen im wen mepnen, hi h̄ir ais iuwe m̄ire nan h̄iram n̄imenum m̄ire 50 kilogram h̄iram meke nepni man menep m̄it̄ miyap̄ir nerer wit wit nau t̄i, h̄iram mewaanki. M̄it̄ miyap̄ir nene God nentar ais enum im kerek man̄ip h̄iram menmen enum enum.

17

H̄im me m̄ite enu wari m̄it̄ his wewenem

* 16:18 Rev 8:5   * 16:19 Rev 14:8, 10   * 16:20 Rev 6:14

* 16:21 Eks 9:24; Rev 11:19, 16:9, 11

1 *Menmen im man menep mit epei au, en-sel kiutip ke mitikik en-sel tar ke hispinak wik (7) kerek tetenen min mar hispinak wik (7), hirak kan ketpo kar ik: “Ti etikewa euno hi ateiknut menmen enum God kakriak mite enu wari mit his weweninem. Hire wehimitan wit iuwe kipwaai menep mani yapirwe.

2 *Mit iuwe kerek ninin naanmipre mit miyapir nerer wit wit nau ti, hir netike mite ip hir neiyewewan. Hire wenip mit miyapir yapirwe nau ti hir nire mit epei naam tipar si enum hir netaritari. Hire wenipi narik neriuwe menmen hire wari han kir keriuwerem (te hir newenipi niuk me tipir enum).”

3 *Hirak ketpo epei au, hirak ketauhis himin kai, hawir wen wiun wit weinik mit auri en. Hawir wiun en, hi hir mite piutip wau miyak wisenuk kire yiwir. Niuk yapirwe mau yink kirak te hiram niuk enum matip enum metawin God. Paan mar hispinak wik (7) mewik, kom mar hiswiyen (10) mau menterim.

4 *Mite hire weriuwet klos mire wenip, klos mire ninim, hire weseweriuwe menmen yaaim me gol o pewek o wipe yehes. Hire wetenen kap me gol mekre his mire wauri han ke mit han weriuwerem. Menmen enum menip God han enuk metike menmen enum hire wriakem me wari mit his weweninem hiram miwaai mekre kap mire hiram meweikin mire tipar.

5 *Hi hir niuk mau maat kire hiram tok piksa

---

* 17:1 Jer 51:12-13; Rev 17:15   * 17:2 Ais 23:17; Rev 14:8   * 17:3 Rev 13:1   * 17:4 Esi 28:13, 16; Rev 18:16; Jer 51:7   * 17:5 Rev 14:8

hıram matıp mar im: “Mıte ip e hıre wehımıtan wıt Babilon İuwe. Hıre miye pe miyapır yapırwe nari mıt his newenınem. Hıre miye pe menmen enum yapırwe mıt miyapır nerer wıt wıt nau tı hır nırıakem.”

⁶ *Hi hırep hıre wetaritari wıre mıtık kaam tıpar sı enum wentar hıre waam hemkre me mıt miyapır kerek nises hım me God ketike hım me Jıas kerek newepyapır hır nisesik te mıt nanıp hır naa. Hi hırep te hi han kai kekrit hi han kitet har ik: “Hıre peımın?”

⁷ *Hi wen han kitet mıte ip, te mıtık ensel ketpo kar ik: “Tı henmak te tı han kitet mıte ip e yapırwe? Hi etput ewepyapır mıte ip wetike miyak kerek hırak paan hispınak wık (7) kom mar hiswiyen (10), mıte ip wau sip kırak, hır neımın.

⁸ *Miyak enuk tı epei hırek, hırak nıpaa kepu tı te in ek au, hırak kınaiwırek. Hıram menep te hırak kakıtpaan kakıke hei enuk kesikekre, hırak kakno kakıwaank kaki kakıkrerek. Mıt miyapır nau tı kerek God ap kewis niuk mır mau tıwei mırak nıpaa wı hırak ap kırık tı metike nepni wen au, mıt miyapır in hır nanırek hır han kekrit. Hır han kekrit nentar miyak ik nıpaa kepu tı te in ek au. Maain hırak pıke kaku te hır nanırek nanıpırpır.

⁹ “Mıt kerek nerteı menmen werek werek hır han ekitet menmen im. Paan mırak mar hispınak wık (7) hıram wıt iuwe kiutıp mıt nımaak kau

---

* **17:6** Rev 18:24, 19:2   * **17:7** Rev 13:1   * **17:8** Rev 11:7, 13:8;
Dan 12:1

m+niu (o neiyip) mar hisp+nak wik (7). Mite ip wau sip kirak hire wau weit wit iuwe eik.

¹⁰ Paan hisp+nak wik (7) im hiram mehimitan wit iuwe kiutip ketike mit iuwe hisp+nak wik (7) naanmipre mit miyapir nau ti. Mit iuwe hisp+nak (7) hir epei nen naa. Kiutip hirak wen kepu, keyiak ap kan naanmamre mit wen au. Maain hirak kaknen hirak kaku kike keremem.

¹¹ Miyak enuk nipaa kepu ti te in ek au, hirak mitik iuwe hak ke hir nar hisp+nak wikak (8) hirak ketike mit han en nar ke hisp+nak wik (7) hir ninin naanmamre mit miyapir nau ti. Maain hirak kakno kak+waank kaki.

¹² *¹²“Kom mar hiswiyen (10) ti epei hirem, hiram mehimitan mit iuwe nar hiswiyen (10). Hir ap hire mit iuwe wen au, te maain hir nanit menmen iuwe nantike miyak enuk te hir naninin naanmamre mit miyapir nanu ti me wi mei kike.

¹³ Mit nar hiswiyen (10) hir nau han kiutip te hir nanwet miyak enuk menmen mir iuwe te hirak kakikrehir kir naanmamre menmen mir.

¹⁴ *¹⁴“Hir mit nar hiswiyen (10) nantike Mitik keweik+n kire Sipsip hir naninepan te hirak kaktike mit kerek hirak kari han kir keninor hir nises hm mirak, hir naninin mit enun in. Hir naninini nanintar hirak kerek Mitik Iuwe kerek God kewet+wek menmen mirak iuwe kinin mit iuwe yapirwe nerer wit wit, hirak naanmamre mit iuwe kerek naanmipre mit miyapir han.”

¹⁵ *¹⁵“Mitik ensel ik hirak wen ketpo kar ik: “Mani tipar kerek ti hir mite enu wari mit

---

* ^{17:12} Dan 7:24   * ^{17:14} 1Ti 6:15   * ^{17:15} Ais 8:7; Jer 47:2

his wewen+nem hire wau menep in, hiram mehimitan mit miyap+ir natip him ham him ham, yink kir hak hak, hir ne weiwik yapirwe nau nerer wit wit.

¹⁶ *Kom mar hiswiyen(10) mehimitan mit nipaa ti hiri netike miyak enuk hir han enuk ninapen mite enu ip kerek wari mit his wewenorem. Hir naninen nanri menmen mire yapirwe te hir nanwir mite waw+ puk weinik wawu waw+it. Epei au, hir nanip nanik yink kire. Hir nanik yink te hir nanman si menmen mei kike wen mepu.

¹⁷ Hir nanriak menmen enum im nanintar God kakri han kir te hir ap nertei hir nanises han kirak. Hir nepitari hir nanises han kirak hir nanu han kiutip hir nanwis miyak enuk naanmamror ere him nipaa God ketpim hiram mamnen.

¹⁸ Mite kerek ti epei hirep hire wehimitan wit iuwe kerek naanempre mit iuwe nau ti nerer wit wit.”

18

God kewaank wit iuwe Babilon

¹ Maain hi hir mitik ensel hak keke wit ke God kan. God epei ketpiwek menmen mirak iuwe te menmen mewik merh+he mir wisenum men ti.

² *Hirak kan k+nap katip him iuwe kar ik:

“Mite kerek wehimitan wit iuwe Babilon God kewaankep.

---

* **17:16** Rev 18:8   * **18:2** Rev 14:8; Ais 13:21, 34:11; Jer 50:39

Hire epei waa. In ek herwe, hımın enum, tıpir metike hore ham ham enum yapırwe menmen enum hıram man mewik.

3 *Menmen im epei man mentar mıt miyapır nerer wit wit epei newenıpi niuk me tıpir. Hıram mar ke hır netikerep nırıran, hır naam tıpar si enum mıre.

Hıram mar ke hır mıt iuwe nerer wit wit nıwaai netikerep.

Mıt nerer wit wit kerek nesiuwe menmen neit pewek yapırwe nentar hire hanhan weit menmen yapırwe te hire wau werék werék wises han kıre enuk.”

4 *Hırak katıp epei au, hi hemtau hım ke mıtık hak keit wit ke God hırak katıp kar ik:

“Yi mıt miyapır nai. Yi eino eikeipın mıte enu eip e.

Yi ap eikiterep eırak menmen enum au emıt! Hi hınapen ap eiyuwep eitikerep au.

5 *Hi ehip entar menmen enum yapırwe hire wırakem.

Menmen enum mıre hıram yapırwe mıre tiu mıte wenipaam, te God epei kırem ap han kaa rem.”

6 *Hi pıke hemtau hırak katıp mıt han kar ik: “Yi pıke eirekyıwe menmen enum mamır ke hire nıpaa wırak mıt miyapır han em.

Te menmen miutıp hire wırakem yi eirekyıwerem wik.

* 18:3 Rev 14:8 * 18:4 Ais 48:20; Jer 50:8, 51:6, 45; 2Ko 6:17

* 18:5 Jen 18:20-21; Jer 51:9 * 18:6 Sam 137:8; Jer 50:15, 29; 2Te 1:6

Hire nɪpaa weweti tɪpar si enum miutɪp yi yaam,
te in ek yi eiwetɪwe tɪpar si enum wik hire
wawɪm.

7 *Nɪpaa hire niuk mɪre hɪram iuwe hire wises
han kɪre wau werek werek.

Te in ek yi eirekyɪwe enum ere yɪnk kɪre kakwo
kakar ke nɪpaa hire wises han kɪre wau
werek werek.

Yi eirekyɪwerem mamɪr im eiyɪntar hire nɪpaa
watɪp hirehes war ik: ‘Hi hau in hi mɪte
iuwe hinɪn mɪt miyapɪr yapɪrwe. Hi ap
hire mɪte kerek mɪtik kɪre kaa kinaiwɪrep
au. Hi ap te han enuk ekɪt eriuwe menmen
taau.’

8 *Hire watɪp enum warik te menmen enum im
mamɪp ep me wɪ miutɪp keremem.

Hire waunap, hire waukɪt, hire nɪnpɪ mami, mɪt
han nanɪsi yɪnk kɪre kekre si.

Menmen im enum mamnep wit Babilon mentar
mɪtik iuwe God kerek kakinke mɪt miyapɪr
newik, hɪrak manpenuk wɪsenuk kakises
han kɪrak kakɪakem.”

9 *Maain mɪt iuwe kerek ninɪn naanmɪpre mɪt
miyapɪr nerer wit wit hɪr nanɪr si tɪwekre me
yɪnk kɪre si taak. Nɪpaa hɪr netikerep hɪr nises
han kɪr hɪr nau werek werek, te in ek hɪr nanɪrp
te hɪr han enuk nankɪtep.

10 *Hɪr nanɪrp yanɪmɪn nanɪntar hɪr nɪnaain si
menmen enum maaup. Hɪr nanɪrp nankɪt nantɪp
nanɪr ik: “Haai o! Menmen im menep wit Ba-
bilon hɪram enum. Ti wit iuwe niuk mit wɪsenum

* 18:7 Ais 47:7-9 * 18:8 Rev 17:16; Jer 50:34 * 18:9 Rev 17:2;

Esi 27:30-35 * 18:10 Esi 26:17; Dan 4:30

te waswas menmen enum yi mît miyapîr en yi yîrîakem God kerîwaank kenterim.”

11 *Mît nerer wit wit kerek nesiuwe menmen kago mîr nanît pewek mererim neit wit Babilon, hîr nanîrek nepei kewaank, hîr nankîtek nanîtar hîr mît newîk ap nanît menmen mîr au. Hîr epei newaank.

12 *Menmen kago mîr hîram im: Gol, silva, nan mîrius yaaim, bis me pewek iuwe, laplap yaaim mîre hike, laplap mei mîre ninîm metike yinamîn metnenam, laplap slika. Nu ham ham hîram miutîp miutîp meit yaank mîninî yaaim metike menmen yapîrwe mît nesipaam me miyak elefan nîkîn mîram o nu yaaim me pewek nan iuwe, o ain, o bras, o nan yaaik kewîr mutmut.

13 Hîr neit nu meruk yînk mîram metike nekip, siyak me niu, semi, yeirep, kono, miyak wîpînk, meruk o mir kerek mît nesiyem hîram mîninî yaaim, tîpar wain metike gris, plaua metike rais, bulmakau, sipsip, hos metike karis, hîram metike mît miyapîr hîr nîrîak menmen me mît ap neit pewek mererim au.

14 Hîr mît nerp en natîp nar ik: “Nîpaa ti mîte nîhan enu wîrau hanhan menmen yapîrwe, te in ek ti enu he mîte. Menmen yaaim mît newîr pewek yapîrwe nantîwem metike menmen yaaim ti heses heriuwerem, hîram epei men. Hîram ap pîke mamnen te ti etîwem taau.”

15 *Mît kerek nesiuwe menmen mîr neit pewek mererim, hîr nanîrp yanîmîn nanînapen men-

* 18:11 Esi 27:36 * 18:12 Esi 27:12-13, 22 * 18:15 Esi 27:31,

men mamnɪp mamɪr ke hɪram menep wit Babilon te hɪr nankɪtep.

16 *Hɪr nankɪtep nantɪp nanɪr ik: “Ke miye o! Nɪpaa wit ik Babilon hɪrak yaaik kɪre mɪte kerek wamɪr laplap hike metike laplap ham mɪre ninɪm metike yinamɪn metnenam. Ti heses heriuwe gol, nan yaaim metike bis me pewek iuwe.

17 *Te in ek wasenum menmen yaaim yapɪrwe epei mewaank.”

Mɪt kerek ninɪn naanmɪpre sip, hɪr nantike mɪt boskru kerek nɪrɪak menmen me sip, hɪr nantike mɪt nau sip o neit nan me menmen hɪr netɪwem mekre wan newet mɪt em, hɪr yapɪrwe nanɪrp yanɪmɪn nanɪr wit Babilon.

18 *Hɪr nanɪrp yanɪmɪn nanɪr wit Babilon si taak hɪr nantɪp hɪm iuwe nanɪr ik: “Ap wit kei yaaik kar ke ik e nɪpaa ere in taau.”

19 Hɪr nanwen toni nankɪtek nantɪp nanɪr ik: “Haiu mamkɪt han tewenɪn wit iuwe ik e mamɪntar mɪt nerer wit wit kerek neriuwet sip mɪr man in, hɪr neit pewek yapɪrwe meriuwe menmen hɪr nesiwerem man in. Te in ek wasenum wit yaaik ik kewaank.”

20 *“Yi mɪt kerek yi yau wit ke God, yi han yaaik eiyu. Yi mɪt kerek God kehimiteni yi yɪrɪak menmen mɪrak o yi profet yi yewepyapɪr hɪm mɪrak o yi mɪt miyapɪr kerek yi yises hɪm me God, yi han yaaik eiyu! God epei kɪrɪak wit Babilon enum kakrer menmen enum nɪpaa hɪr nerekyiyem.”

* **18:16** Rev 17:4

* **18:17** Esi 27:27-29

* **18:18** Esi 27:32

* **18:20** Ais 44:23; Diu 32:43; Jer 51:48

21 *Hir natip epei au, hi hir mitik ensel wisenuk ken kekin nan wisenuk kewis pakin kire heipun. Hirak kekinik keiyik ken kewirek kekre wan kesikekre hirak katip kar ik: “Mar ke hi hewir nan ik ken kekre wan kesikre, te God kakawaank wit Babilon. Maain wit eik hirak pike kakikrit kaku taauye.

22 *Mit kerek niram gita nine henye o netenwo taur o niram heurek, hir maain ap naninen nanriakem au. Mit kerek niriak menmen ham ham ap pike naninen nanu wit Babilon au. Mit ap pike nemtau nan iuwe kakwen rais haas miram meit wit Babilon taau.

23 *Mit ap pike naniksiu si keiyak nanit wit Babilon taau. Mit ap pike nanimtau him me mitik o mite hir nanitan. Mit kerek nan nesiuwe menmen kago mir, hir mit iuwe ne ti nerer wit wit. Yi mit ne wit Babilon, yi epei yari han ke mit miyapir nerer wit wit yeriuwe menmen enum me memipin yi yiriakem.”

24 *God kewaank wit Babilon kerek kehimitan wit iuwe yapirwe kentar hir nenep profet ne God netike mit miyapir nises him mirak hemkre mir mewen miwaai ti. Hemkre mir metike hemkre me mit miyapir yapirwe ne ti hir mit nipa nanip naa.

19

Mit miyapir neit wit ke God han yaaik nentar God kewaank wit Babilon

* 18:21 Jer 51:63-64; Esi 26:21

* 18:22 Ais 24:8; Esi 26:13

* 18:23 Jer 7:34, 16:9, 25:10; Ais 47:9

* 18:24 Jer 51:49; Mt 23:35;

Rev 17:6

¹ Maain hi hemtau menmen mīre mīt miyapīr yapīrwe neit wit ke God hīr natīp hīm iuwe nar ik: “Haiu emwenīpi niuk me God kiau. Hīrak kerekek epei ketaihis. Hīrak niuk mīrak iuwe hīrak manpenuk wisenuk.

² *God skelim mīt nises menmen yaaim. Hīrak epei skelim mīte enu kerek wari mīt his wewenīnem. Hīre wewaank mīt miyapīr ne tī yapīrwe weriuwe menmen enum hīre wīriakem. God kaaup kerer menmen enum nīpaa hīre wīriak mīt miyapīr kerek nises hīm mīrak. Hīre wanīp naa.”

³ *Hīr pīke natīp neteipim nar ik: “Haiu emwenīpi niuk me God. Si tīwekre me wit Babilon hīram mamno niu tipmain tipmain enum eik.”

⁴ *Hīr natīp epei au, mīt iuwe nar 24 kerek nau yeno me mīt iuwe, hīr netike menmen tekyaaait (4) kerek mepu hīr newen ninīp nitehīr nau tī menep ninaan me God kerek kau yeno kīrak. Hīr natīp nar ik: “Hīram hīm yaaim haiu emwenīpi niuk mīrak.”

⁵ *Hīr natīp epei au, hi hemtau hīm ke mītīk hak kerp kīrapīt yeno me God hīrak katīp hīm iuwe kar ik: “Yi mīt miyapīr niuk iuwe o niuk weinīm kerek yises hīm me God yi hanhanek. Yi eiwenīpi niuk mīrak.”

Mītīk keweikīn kīre Sipsip keit mīte, te hīr yapīrwe nererik naam menmen

* **19:2** Rev 6:10, 16:7   * **19:3** Rev 14:11   * **19:4** Rev 4:2, 10

* **19:5** Sam 22:23, 134:1, 135:1; Rev 11:18

⁶ *Hirak katip epei au, hi hemtau mit miyapir yapirwe hir nererik natip him iuwe nar ke mani sir menep o nepni mewenin. Hir natip him iuwe nar ik: “Haiu emwenipi niuk me God. Hirak kerekek Manpenuk Wisenuk hirak kinin naanmipre menmen yapirwe.

⁷ *Haiu han yaaik emu emwenipi niuk mirak mamantar Mitik keweikin kire Sipsip kakit mite pirak hir nanitan. Hire epei wemani menmen mire.

⁸ *Hir mit ensel newetiwe laplap yaaim mire hike hapik mewim au te hire waumir.” (Laplap yaaim mire hike hiram menmen yaaim kerek mit miyapir nises him me God hir nriakem.)

⁹ *Hir natip epei au, mitik ensel kerek kerp ketikewa hirak ketpo kar ik: “Ti ewis menmen im. Mit miyapir kerek God keninor naninen nanim menmen me Mitik keweikin kire Sipsip kakit mite pirak, hir han yaaik nanu.” Hirak wen ketpo, “Him im hiram him me God hirekes.”

¹⁰ *Hi hemtau menmen hirak ketpo, te hi ewen ninip hitehir ewenipi niuk mirak. Hirak kewena ketpo kar ik: “Ti ap ewenipi niuk mai au emit! God kerekek. Hi hriak menmen me God har ke ti etike nit yinan kerek yises him me Jisas yewepyapir him mirak yatip mit em. Menmen Jisas kewepyapirem, hiram menmen mikaap mit profet natip newepyapir him me God.”

Him me mitik kau hos kire hike

* **19:6** Rev 11:15, 14:2, 15:3   * **19:7** Rev 21:2   * **19:8** Ais 61:10

* **19:9** Mt 22:2-3   * **19:10** Ap 10:25-26; Rev 22:8-9

11 *Hirak ensel ketpo menmen epei au, hi hir weipir ke wit ke God kenke, hos hike kerp en. Mitik kau sip kirak hir nenewek niuk mirak “Mitik kerek naanmimpren menmen mirak werek werek.” Hirak ketike mit hir naninapan, hirak

12 *skelim mit, hirak kises menmen yaaim kirakem keremem. Nanamir kirak hirak kirakire si keteikin mit hirak kertei menmen mekre han kir. Hat yapirwe me mit iuwe hiram mau paan kirak. Niuk mirak ham mau maat kirak te mit neiyen ap nerteiyem au. Hirak kirak kerekek.

13 *Hirak kamir laplap nokim kerek nipaa hir newermaam mekre hemkre. Hir ne wit ke God nenewek niuk mirak “Him me God.”

14 Mit yapirwe ne ami ne wit ke God hir nisesik nau hos mire hike yapirwe namir laplap yaaim mire hike hapik mewim au.

15 *Hi hir hine ke his nokik tiknuk enuk koke him mirak kan. Hirak kaknep mit miyapir nerer wit wit kakriuwerem. Epei au, hirak kakinin naanmamror wisenum te mit han ap nanikrehir kirak taau. Hirak taau. Hirak naanmamror kakir ke mitik ketenen paap keyirik naanmimpren bulmakau. Hirak kakinin mit yapirwe kakirwaank mit kerek ap nises God kakir ke mitik keit henpik (o henkip) keyim kekpep yiwir kekre sar kehimitan God hirak han enuk keriuweri.

16 *Him ham mau laplap mirak, mau hit naap kirak matip him miutip marik: “Mitik ik hirak

* 19:11 Rev 1:5, 6:2; Sam 96:13; Ais 11:4 * 19:12 Rev 1:14, 2:17

* 19:13 Ais 63:1-3; Jo 1:1, 14 * 19:15 Rev 1:16, 4:8, 12:5, 14:19-20,

21:22 * 19:16 Rev 17:14

kinin naanmipre mit iuwe kerek naanmipre mit miyapir yapirwe nau ti.”

Hirak Mitik Iuwe kinin mit iuwe yapirwe.

17 *Hi hirek epei au, hi hir mitik ensel hak kerp niman ke wepni kenine hore yapirwe kerek me-niuwe mau niu, keninewem keriuwe him iuwe hirak katip kar ik: “Yi hore yi yainen eikiyan eiyit niutip yi eiyim menmen God kakrimaniyem.

18 Yi einen eiyim naan me mit yapirwe. Mit iuwe ninin naanmipre ami, mit iuwe ne ami kerek nises han kir, hir netike mit weinin nekepi nenepan, mit iuwe, mit weinin, mit nepu werek, mit han niriak menmen me mit iuwe naanmipri. Hir naan kir ketike naan me hos metike mit newim, menmen yapirwe.”

19 **Hirak katip epei au, hi hir mitik keweikin kire miyak enuk ketike profet enuk kewenin him menmen kerek kiriak menmen yapirwe nipaa mit nirem au kikaap miyak wisenuk keriuwerem. Hirak kikaap miyak enuk keriuwerem kari mit miyapir han kir te hir neit mak mirak mau yink kir, hir newenipi nu hir nimaak nar ke miyak enuk.

20 *Hirakit wen tepu te hir netiwekithis newiret ten tekre hei iuwe mire wan si metnen meriuwe nan sulfa mekrerek.

21 *Te mit han kerek netikeri nenepan, Mitik Iuwe kerek kau hos, hine keke him kirak kan kanip kenepi. Hirak kan kanip kenepi, hore man maak yink kir ere tu iuwe.

* 19:17 Esi 39:17-20   * 19:19 Esi 27:30-34   * 19:19 Sam 2:2

* 19:20 Rev 13:12-17, 20:10, 15; Ais 30:33   * 19:21 Rev 19:17-18

20

Seten kau kekre hei 1,000 tito

¹ *Hi h̄r hore maak ȳnk k̄r epei au, hi h̄r m̄t̄ik ensel hak kek̄iuwe wit ke God kan. H̄rak kek̄iuwe wit ke God kan ketenen ki metike sen ain w̄isenum. Ki h̄ram me m̄k̄aisiu weip̄r ke hei enuk w̄isenuk kesikekre.

²⁻³ **H̄rak kan keithis k̄rin kerek niuk m̄rak ham mar im: “Manpen (o yenm̄k) ke n̄paa, h̄rak Seten, h̄rak m̄t̄ik enuk kerp menep n̄naan me God kesiuwai h̄m.” H̄rak m̄t̄ik ensel ket̄wekhis kin̄nek kesenkekik ker̄iuwe sen ain kew̄rek ken kekre hei. Kew̄rek ken kekre hei kesikekre, h̄rak keiyepet weip̄r keh̄ruwek hit tokim me tito 1,000. H̄rak keh̄ruwek hit tokim te Seten ap kakno ein ein kakri m̄t̄ miyap̄r han k̄r kakwis̄sorek ere 1,000 tito h̄ram epei au. 1,000 tito h̄ram epei au, maain h̄rak kaknaip̄sek kakno ein ein me w̄i kike.

⁴ *Epei au, hi h̄r yeno me m̄t̄ iuwe. M̄t̄ han newim. God kewisi h̄r skelim m̄t̄. Hi h̄ri netike h̄m̄n ke m̄t̄ miyap̄r kerek m̄t̄ nerekir teruk k̄r kewen keket kentar h̄r ap newen̄pi niuk me miyak enuk o menmen h̄r nesipaam mau his o maat k̄r au. God k̄k̄ian h̄r nekrit nau, h̄r nantike Kraish̄r nanin̄n naanmampre m̄t̄ miyap̄r me 1,000 tito.

⁵ M̄t̄ han ap nises God n̄paa epei naa, h̄r ap p̄ike nan̄krit in au. Maain 1,000 tito h̄ram epei mamnen, h̄r p̄ike nan̄krit. Im em h̄ram namba wan taim God k̄k̄ian m̄t̄ miyap̄r n̄paa naa te h̄r p̄ike nekrit nepu.

* **20:1** Rev 9:1   * **20:2-3** Rev 12:9   * **20:2-3** Ju 6   * **20:4** Dan 7:9, 22, 27; 1Ko 6:2; Rev 13:17

⁶ *Mít miyapír kerek God kinin kíkian te hír nekrit nau, hír mít yaain, hír han yaaik nanu. Hír han yaaik nanu naníntar hír ap píke nani nanteipim nanino naníkree si au. Hír nanre mít prís kerek newepwar menmen nanwet God kaktike Kraís em, hír nantike Kraís naninín naanmampre menmen me 1,000 tito.

God kewaank Seten hírak kewírek kekree si enum

⁷ Maain 1,000 tito híram epei au, mítík ensel hírak kíkaisiu weipír ke hei kesikekre kesiupan sen ain kaknaaiwír Seten kakno.

⁸ *Hírak kakno kakwenín hím mít miyapír yapírwe ne tí nerer wit wit, nanínen wit íuwe Gok ketike Megok. Hírak kakwenínor hím te hír nanínen nanrerik nantike mít han nanínepan. Mít ne ami nírak hír naníre تنهاان ke wan hír yapírwe.

⁹ *Hír naníke tí nanino yanímín nanweikín wit Jerusalem kerek mít miyapír ne God nanwik, wit kerek God hanhanek. Hír nanweiknor naníníp te si mamínke mamke wit ke God mamnen si tatín mít ne ami in.

¹⁰ *Si tatín mít ne ami in, te God kakíthis Seten kakwírek kakno hei o wan si metnen mekrerek meríuwe nan salfa. Hírak kakno hei o wan si metnen mekrerek kerek miyak enuk ketike profet enuk kewisesik tewiyen. Hírakít tatu tatít en yínk kírakít kaknen (o kakíses) tipmain tipmain enum eik.

God skelim mít miyapír yapírwe

---

* **20:6** Rev 1:6   * **20:8** Esi 38:2, 9, 15-16   * **20:9** 2Kin 1:10; Esi

39:6   * **20:10** Jen 19:24; Sam 11:6; Rev 19:20; 21:8

11 Menmen im epei man, hi h̄ir yeno me m̄it̄ik iuwe k̄ire h̄ike, m̄it̄ik iuwe kewik. T̄i ketike nepni m̄ir̄ir mekeip̄in ninaan m̄irak ap m̄inmat̄in wit keiyak te h̄iram m̄isaw̄in mau meit en au. (Te h̄iram meweik̄in m̄ire nap̄i).

12 *H̄iram meweik̄in m̄ire nap̄i epei au, hi h̄ir m̄it̄ miyap̄ir niuk m̄ir iuwe, m̄it̄ miyap̄ir au wein̄in kerek n̄ipaa naa. H̄ir nan nerp menep ninaan ke m̄it̄ik kau yeno m̄irak, m̄it̄ ensel nan nenke t̄iwei ham m̄iwaai en. Epei au, h̄ir neit t̄iwei kiut̄ip hak, kerek niuk me m̄it̄ kerek nises h̄im me God nanu nantikerek mewik. God skelim m̄it̄ in n̄ipaa naa keriuwe menmen h̄irak k̄irem mekre t̄iwei im me menmen h̄ir n̄ir̄iakem.

13 *God k̄ik̄ian m̄it̄ miyap̄ir kerek naa nekre wan netike m̄it̄ miyap̄ir kerek epei naa nerer wit wit h̄ir nerp menep ninaan m̄irak, h̄irak skelim m̄it̄ miyap̄ir me menmen h̄ir n̄ir̄iakem nau t̄i.

14 *Epei au, God keit menmen menip m̄it̄ nani metike wit kerek h̄im̄in ke m̄it̄ naa n̄iwaai en, h̄irak kew̄irem men mekre hei o wan si metnen mekrerem h̄iram nepei au mau meit. Hei si metnen mekrerem h̄iram enum mar ke m̄it̄ h̄ir p̄ike nani.

15 *M̄it̄ miyap̄ir kerek God ap k̄ir niuk m̄ir mekre t̄iwei ik kerek ketp̄iwek niuk me m̄it̄ miyap̄ir h̄ir nanu nantikerek, h̄irak kew̄iri nekre hei wan si metnen mekrerek.

21

---

* **20:12** Dan 7:9-10; Mt 25:31-46; Rev 13:8; Ap 17:31; 2Ko 5:10

* **20:13** Ro 2:6; 1Pi 1:17; Rev 2:23, 22:12   * **20:14** 1Ko 15:26, 55

* **20:15** Mt 25:41; Rev 13:8, 19:20

*Jon k̄r t̄i ketike nepni meiyam man mekreh̄r
me t̄i ketike nepni n̄paa mepu*

¹ *God kew̄ri nekre hei si metnen mekrerek epei au, hi h̄r t̄i keiyak ketike nepni meiyam mepu mekreh̄r ke t̄i keiyak ketike nepni meiyam n̄paa mepu. H̄ram metike wan epei au mesi.

² *Epei au, hi h̄r wit kerek God kehimitanek h̄rak wit k̄rak. H̄rak wit Jerusalem keiyak kekreh̄r ke wit Jerusalem ke n̄paa. H̄rak keit wit ke God k̄naiw̄rek kekiuwe kan. God kemaniyek yaaik k̄re m̄te wesewetike m̄t̄ik nan̄tan.

³ *Hi epei h̄rek, hi hemtau h̄m ke m̄t̄ik keit yeno me m̄t̄ik iuwe h̄rak kat̄p kar ik: “Eiȳmtewem! God w̄nak k̄rak kau n̄m̄n ke m̄t̄ miyap̄r te h̄rak kaku kaktikeri. H̄r nanu nanre m̄t̄ n̄rak, h̄rak kaku kaktikeri kakre God k̄r.

⁴ *God kaknip m̄t̄ miyap̄r en han yaaik nanu. H̄r ap p̄ke nani o han enuk o nank̄t o ȳnk k̄r kaknen au. Menmen im me n̄paa ein h̄ram epei au.”

⁵ *M̄t̄ik kerek kau yeno me m̄t̄ik iuwe ket̄po kar ik: “Ti emtewek. Hi anip menmen yaaim mam̄kreh̄r me menmen n̄paa.” H̄rak wen ket̄po, “Ti ewis menmen im hi nepei hetputem emu t̄wei entar menmen hi hetpi yi m̄t̄ em h̄ram yaaim.”

⁶ *H̄rak kat̄p, “Menmen im h̄ram nepei au.

---

* **21:1** 2Pi 3:13 * **21:2** Ais 52:1, 61:10; Hi 11:16, 12:22; Rev 3:12

* **21:3** 2Kro 6:18; Sek 2:10; 2Ko 6:16 * **21:4** Rev 7:17; Ais 35:10,

65:19 * **21:5** Rev 4:2, 10; 2Ko 5:17 * **21:6** Rev 1:8, 17, 22:17; Jo 7:37; Sam 36:9

Hi mitik kerek nɪpaa menmen ap mepu au, hi hepu, maain hi apau. Hi hɪrɪak menmen yapɪrwe te menmen yapɪrwe mit miyapɪr kerek hanhan nanɪm tɪpar hi awetɪrem weinɪm tɪpar mai mamkepi hɪr nanu nanɪt tipmain tipmain enum eik.

⁷ *Yi mit kerek yi yises hɪm mai werek ere yi yayi, yi wen yɪrɪak menmen mai yaaɪm yinɪn menmen enum mamri han ki enuk, yi mit in hi aweti menmen im yapɪrwe hi etpiyem. Hi are God ki, yi eire nɪkerek nai.

⁸ *Te mit kerek hɪr nɪpaa nisɪsa hi God, in ek au nɪnapen nentar mit nanɪp nentar hɪr nisɪsa, hɪr netike mit neweikɪn sip newet God, mit kerek nɪrɪak menmen enum enum, mit kerek nenep mit han hɪr nani, mit kerek nari miyapɪr his newenɪnem, mit kerek nɪrɪak nasi, mit kerek newepwar menmen newet tɪpir em, hɪr nantike mit enun newisesik, hɪr yapɪrwe nanɪno hei iuwe mɪre wan si metnen meriuwe nan salfa mekrerek. Menmen im hɪram enum mɪre mit hɪr pɪke nani nanɪkrerem.”

Hɪm ke wit Jerusalem hak yaaik

⁹ *Hi hemtau hɪm im nepei au, mitik ensel kiutɪp ke ensel nar hispɪnak wik (7) kerek netenen mɪn mar hispɪnak wik (7) menmen enum menep mit mekrerem, hɪrak mitik ensel ik kan menep ketpo kar ik: “Ti enen etikewa hi ateiknut mɪte yaaip kerek hɪre wautike Mitik keweikɪn kɪre Sipsip hɪr nanɪtan.

---

* **21:7** 2Sml 7:14   * **21:8** Hi 10:38-39; Mt 25:41; Rev 19:20, 21:27, 22:15   * **21:9** Rev 15:1

10 *Hirak ketpo epei au, hirak ketauhis himin kai hawir wen werp miniu (o neiyip) wisenuk. Hawir werp en, hirak keteikno wit Jerusalem, wit God kehimitanek hirak kirak keke wit ke God kekiuwe kan.

11 *Hirak kir keriuwe menmen yaaim me God, hirak kire nan yaaim niuk mirak jasper kerek mit newir pewek yapirwe netiwem, nan kerek hir newisim mau wepni hiram mir wisenum mar ke glas.

12 *Niwa hirak keweikin wit hirak nokik ken niu, wepir hiswiyen wik (12) mewik, mit ensel niutip niutip nerp nersisem naanmipre wepir. Niuk me wewik hiswiyen wik (12) me Isrel mau wepir im.

13 Wit wepni kokai kan wepir wikak tewik. Wit wepni kewen ken wepir tar wikak tewik. Wit ken niu in wepir tar wikak tewik. Wit ken min in wepir tar wikak tewik.

14 Hir nime niwa im mentar nan iuwe mar hiswiyen wik (12). Niuk me mit aposel nar hiswiyen wik (12) ne Mitik keweikin kire Sipsip niuk mir mau nan im.

15 *Mitik ensel kerek ketpo menmen ketenen si me gol kaknin mak ke wit iuwe ik e, ketike wepir mirak, niwa mirak.

16 Wit ik e hirak nokik yinak ik yinak ke wit hiram mipiram. Ensel ik kinin mak ke wit keriuwe si mirak. Wit hirak nokik mirak hiram mar 2400 kilomita. Wit kau niu kirak ketike nokik kirak hirak yaaik kipirak.

---

* **21:10** Esi 40:2; Rev 21:2   * **21:11** Ais 60:1-2, 19   * **21:12** Esi 48:30-35   * **21:15** Rev 11:1

17 Hırak kının mak ke wit epei au, hırak kının mak ke nıwa kau niu kırak keriuwe si mıre mıt nının mak neriuwerem, te hırak kirem hıram mıre 65 mita.

18 God kime nıwa keweikın wit ik, hırak kimaak me nan jasper. Wit hirekes God kimaak me gol hıram mır mıre tıpar mar ke mani katın nemnok.

19 *Nan iuwe kerek God kime nıwa menterim hıram marim. Nan namba 1 hırak jasper. Nan hak (namba 2) hırak sapaia kire yinamın. Nan hak (namba 3) hırak nan hike niuk mırak agat. Nan hak (namba 4) hırak kire yinamın niuk mırak emeral.

20 Nan hak (namba 5) hırak nan kire hike ketike ninik niuk mırak sadonikis. Nan hak (namba 6) hıram nan kire ninik niuk mırak konilian. Nan hak (namba 7) hırak kire kono niuk mırak krisolait. Nan hak (namba 8) hırak kire yinamın niuk mırak beril. Nan hak (namba 9) hırak kire kono niuk mırak topas. Nan hak (namba 10) hırak kire yinamın ketike kire kono niuk mırak krisopres. Nan hak (namba 11) hırak kire yinamın niuk mırak haiasin. Nan hak (namba 12) hırak kire ninik niuk mırak ametis.

21 Ya weipır ke nıwa mar hiswiyen wik (12) God kimaam me bis me nan iuwe. Ya weipır miutıp miutıp hıram me klamsel me bis miutıp miutıp wisenuk kerekek. Yayiwe kerekir wit iuwe ik hırak ke gol mır yaaim mıre mani katın nemnok.

22 *Hi ap hır winak iuwe kiutıp ke God keit wit iuwe keteikın mıt God kau ketikeri eik e au. Mıtık iuwe God hirekes kerek manpenuk

---

* 21:19 Ais 54:11-12   * 21:22 Rev 15:3

wisenuk hirak ketike Mitik keweikin kire Sipsip hirakit tepu wit ik te mit miyapir niret tepu. Te hir ap nime winak neteikin hirakit tepu tetikeri au.

²³ *Wepni o wenke ap te mamir mamit wit ik e taau. Menmen iuwe me God merhhe mire si, menmen iuwe me Mitik keweikin kire Sipsip mamir te hiram mamir mamnep wit mamkrehir ke wepni te hir mit nanir ein ein.

²⁴ *Mit miyapir nerer wit wit hir naninen nanir menmen iuwe mirakit mir menep wit, te hir nanitet yayiwe nanino in nanino ein. Mit iuwe ninan naanmipre mit miyapir nau ti hir nanit pewek mire yapirwe neiyim naninen wit ik.

²⁵ *Hir ap te naniyepet weipir me niwa mamit in nanitar wit ap toto mamtai au. Wepni kerekek.

²⁶ Menmen mit hir neses neriuwerem metike pewek mir, hir mit nerer wit wit nau ti neiyim naninen nanwisim mamit witeik.

²⁷ *Te menmen enum o mit miyapir kerek niriak menmen enum o newisesik nanino nimin wit ik e au. Mit miyapir kerek Mitik keweikin kire Sipsip kewis niuk mir miwaai mekre tiwei kerek mehimitan mit miyapir nanu nantike God, hir keriyen nanino nanikre wit ik e.

22

Him me nu metike tipar mamkaap mit miyapir nanu werek

---

* **21:23** Ais 60:19-20; Rev 22:5   * **21:24** Ais 60:3, 5   * **21:25** Ais 60:11; Sek 14:7; Rev 22:5   * **21:27** Ais 52:1; 1Ko 6:9-10; Rev 13:8, 21:8

1 *Hi hır wit yaaik nepei au, mitik ensel keteikno mani kerek tipar mirak mikaap mit miyapır hır nanu werek. Tipar im meke yeno kerek Mitik Iuwe God kewim metike yeno Mitik keweikın kire Sipsip kewim.

2 *Tipar im hıram nemnok hıram mekiuwe wi miram mitet yayiwe ke nımın. Nu kerek mikaap mit miyapır nanu nanıt hıram merp menep mani kekiuweri, ham merp pinak, ham merp pinak. Hıram mari mine nikim me wenke kiutıp wenke kiutıp, tiwei miram hıram mikaap mit miyapır nerer wit wit nıpa hır nınap te hır nanre yaain.

3 Menmen yapırwe kerek nıpaa mewaank ti God kakriakem nepei au meit kakıntar hırak ketike Mitik keweikın kire Sipsip hırakit tatu wit ik naanmamre mit, te hır nanwenıpi niuk mirak.

4 *Mit hır nanır ninaan mirak, hırak kakwis niuk mirak mamu maat kır.

5 *Witaan ap te pıke mamnen taau. Mit ap nanıt si te nanır yayiwe o wepni kau nepni kır au. Mitik luwe God hırak kaku kakrehır ke wepni kakır te mit nises him mirak hır nanu nanıre mit iuwe tipmain tipmain enum eik.

Jisas pıke kaknen waswas

6 *Mitik ensel hırak ketpo kar ik: “Hım im yapırwe ti hewisım hıram yaaim maain mamnen. Mitik luwe God kerek hırak epei kırıak mit profet hımın kır kekrit te hır newepyapır him mirak, hırak epei keriuwet mit ensel nırak te

---

* 22:1 Esi 47:1; Joe 3:18; Sek 14:8   * 22:2 Jen 2:9; Esi 47:12; Rev 22:14, 19   * 22:4 Sam 42:2; Mt 5:8; Rev 3:12   * 22:5 Rev 5:10, 20:6, 21:23, 25; Dan 7:18, 27   * 22:6 Rev 1:1

h̄r nan newepyap̄r nat̄p m̄t nises h̄m m̄rak menmen te menep mamnen.”

7 *Jisas ketpi kar ik: “Yi eiȳmtau! Menep te hi p̄ike anen. M̄t miyap̄r kerek nan̄mtau h̄m mau t̄wei im nanisesim, h̄r han yaaik nanu.”

8 *Hi Jon kerekek hi h̄r menmen im hi hemtau h̄m m̄ram. Hi h̄r menmen im, hemtewem nepei au, hi hewen nin̄p h̄iwaai h̄t me m̄t̄ik ensel kerek keteikno menmen im.

9 Te h̄rak ketpo kar ik: “Ti ap h̄r̄iak menmen im au em̄t! Hi h̄r̄iak menmen me God har ke yi m̄t yetike m̄t nit yinan h̄r profet h̄r netike m̄t yap̄rwe kerek nemtau h̄m mau t̄wei im nanisesim. Te ti ap ewenaun̄pi au em̄t! Ti ewen̄pi God kerekek.”

10 H̄rak wen ketpo kar ik: “Ti ap epak̄n h̄m me God mekre t̄wei im au em̄t, entar w̄i epei man menep te menmen im mamnen.

11 *Menmen im menep te mamnen. Te m̄t kerek n̄r̄iak enum h̄r wen nan̄riakem. M̄t kere han kitet enum enum, h̄r wen han ekitetim. M̄t kerek n̄r̄iak menmen yaaim h̄r wen en̄riakem. M̄t kerek h̄r yaain wen enu an̄rek.”

12 *“Yi eiȳmtewek! Menep te hi Jisas hi p̄ike anen. Hi anen etenen menmen yaaim me m̄t miyap̄r yap̄rwe te hi awet̄rem me menmen n̄paa ein ere in h̄r n̄riakem.

13 *Hi kerekek hi hin̄n, maain te hi p̄ike ekaru. N̄paa hi hin̄n h̄r̄iak menmen te maain hi p̄ike ariakem yaaim.

* 22:7 Rev 1:3, 2:16   * 22:8 Rev 1:3, 10:4   * 22:11 Dan 12:10

* 22:12 Rev 2:16, 23; Ais 40:10; 2Ko 11:15   * 22:13 Rev 1:8, 17,

21:6

14 ***“**Mit miyapir kerek nises him me God hir nire mit epei nekemyet laplap mir hiram pike yaaim. Mit miyapir narik hir han yaaik nanu nanintar God kakwisi hir nanino nanitet ya weipir ke wit nanino nimin nanim nikim me nu kerek mikaap mit miyapir nanu werek werek nanu nanit.

15 ***Te** mit enun nises han kir enuk, hir nantike mit kerek nari si newir pikoker niriak nasi, o mit nari miyapir his neweninem, mit kerek nenep mit han nani, mit kerek newepwar menmen newet tipir em, o mit kerek newenin him nises him mir hiras, mit miyapir nar ik hir ap te nanino nanitet ya weipir ke wit iuwe au. Hir enu enit witeik.

16 ***Hi** Jisas kerekek hi epei heriuwet mitik ensel kai hirak kan kewepyapir him im men yi mit ne weiwik miutip me God yerer wit wit. Hi kerekek hi ke weiwik me Devit, hi nepenyek kirak hi hire saaur kau nepni kir wisenum ere wanewik.”

17 ***“**God Himin Yaaik ketike mit miyapir nises him me hi Mitik keweikin hire Sipsip hir natip nar ik: ‘Ti enen!’ Mit miyapir kerek nanimtau him im hir entip, ‘Ti enen.’ Mit miyapir kerek him niu enuk (o hir mar kewenkikor him), hir eninen enim tipar mikaap mit miyapir hir nanu werek werek nanu nanit. Hir nanwir pewek nanit tipar im nanim au. Hir nanim weinim.

18 ***Hi** Jon hi hetpi yi mit miyapir yapirwe kerek yayimtau him me God me menmen mannen

---

* **22:14** Rev 22:2   * **22:15** Rev 21:27   * **22:16** Ro 1:3; Rev 2:28; 5:5; Nam 24:17   * **22:17** Rev 21:6   * **22:18** Diu 4:2, 12:32; Rev 15:1

mau t̄wei im, hi hetpi h̄m manp har ik: “M̄t han kerek nanwis h̄m ham mamu mamtike h̄m im mau t̄wei, te God kakn̄p kakriuwe menmen enum h̄rak kenep m̄t keriuwerem hi epei hewis̄m mau t̄wei im.

¹⁹ *M̄t han h̄r nan̄sak h̄m ham mau t̄wei kerek hi hewis̄m te God kakri menmen m̄r mau nu m̄kaap m̄t h̄r nanu werek werek nanu nan̄t, h̄rak kakwisi nanu w̄t k̄rak yaaik taau.”

²⁰ *M̄t̄ik kerek kewepyap̄r h̄m im h̄rak katip kar ik: “O, hi Jisas hi anen waswas.”

M̄t̄ik luwe Jisas haiu mewenhi mat̄ip mar ik: “Ti enen waswas.”

²¹ Hi Jon hanhan M̄t̄ik luwe kaiu Jisas Krais h̄rak kakrīak yi m̄t miyap̄r kerek yises h̄m m̄rak kakrekyi menmen yaaim.

Mep̄r keremem

Him Yaaim Me God
The New Testament in the Au language of Papua New
Guinea
Nupela Testamen long tokples Au long Niugini

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Au

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-12-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

4e85f348-3df4-5add-b32a-49bcafe3752a